

Social- och hälsovårdsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av arbetspensionslagstiftningen och sjukförsäkringslagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av arbetspensionslagstiftningen och sjukförsäkringslagen (RP 64/2019 rd): Ärendet har remitterats till social- och hälsovårdsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Inka Hassinen, social- och hälsovårdsministeriet
- jurist Emmi Äärynen, social- och hälsovårdsministeriet
- jurist Ulla Suotunen, Pensionsskyddscentralen.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- dataombudsmannens byrå
- Folkpensionsanstalten
- VR-Group Ab
- Akava ry
- Finlands näringsliv rf
- Hyvinvointiala HALI ry
- Keva
- STTK rf
- Finlands Läkarförbund rf.

Inget yttrande av

- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- Företagarna i Finland rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i lagen om pension för arbetstagare, lagen om pension för företagare, lagen om pension för lantbruksföretagare, lagen om sjömanspensioner, pensionslagen för

Betänkande ShUB 12/2019 rd

den offentliga sektorn, lagen om Pensionsskyddscentralen, lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden och sjukförsäkringslagen.

I arbetspensionslagarna föreslås ändringar som beror på att bestämmelserna om arbetsinkomst i sjukförsäkringslagen har reviderats. Vidare föreslås ändringar i bestämmelserna om hur rätten till pension för oavlönad tid beräknas för tiden med dagpenningförmåner enligt sjukförsäkringslagen och rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner.

Dessutom ändras de bestämmelser i arbetspensionslagarna som gäller vilken pensionsanstalt som ska avgöra en pensionsansökan. Också förhandlingsförfarandet mellan den avgörande pensionsanstalten inom den privata sektorn och Keva ändras i fråga om invalidpension. Arbetspensionslagarnas bestämmelser om arbetspensionsförmånernas förhållande till ersättningar enligt lagen om ansvar i spårtrafik preciseras. Ändringar föreslås också i arbetspensionslagarnas bestämmelser om arbetsinkomst som berättigar till pension och i sjukförsäkringslagens bestämmelse om löneinkomst.

I arbetspensionslagarna preciseras bestämmelserna om en pensionsanstalts rätt att få uppgifter om en sökandes hälsotillstånd för att kunna avgöra ett pensionsärende. Vidare får arbetspensionslagarna bestämmelser om utlämnande av uppgifter mellan en pensionsanstalt och den som är ersättningsskyldig enligt lagen om ansvar i spårtrafik.

I lagen om pension för arbetstagare tas det in en bestämmelse om att en arbetstagare inte tjänar in pension på grundval av inkomster för vilka arbetsgivaren systematiskt har försummat sin skyldighet att ordna pensionsskydd eller sin anmälningsskyldighet, om arbetstagaren har varit medveten om försummelsen och genom sitt eget förfarande har möjliggjort försummelsen och på så sätt också undvikit att betala arbetstagares arbetspensionsförsäkringsavgift.

I arbetspensionslagarna föreslås tekniska preciseringar som beror på pensionsreformen 2017, men också tekniska ändringar som följer av andra lagändringar.

I lagen om Pensionsskyddscentralen preciseras och förenklas bestämmelserna om bestämmande av fördelningen av centralens kostnader mellan pensionsanstalterna inom den offentliga och den privata sektorn.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2020. De lagändringar som gäller begreppet arbetsinkomster avses dock träda i kraft först den 1 januari 2021.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Regeringen föreslår ett flertal ändringar i arbetspensionslagstiftningen som inte har något samband med varandra. De kompletterar och preciserar lagstiftningen i anknytning till den arbetspensionsreform som trädde i kraft den 1 januari 2017. Ändringarna gäller de reviderade bestäm-

Betänkande ShUB 12/2019 rd

melserna om arbetsinkomst i sjukförsäkringslagen (1224/2004), bestämmande av den sista pensionsanstalten, förfarandet vid förhandlingar om avgörande av invalidpension, försummelse av skyldigheten att ordna arbetspensionsförsäkring samt arbetsinkomster som berättigar till pension, regressrätt enligt arbetspensionslagarna gentemot en aktör enligt lagen om ansvar i spårtrafik (113/1999), inhämtande av uppgifter om hälsotillstånd för behandling av pensionsärenden och bestämmande av Pensionsskyddscentralens kostnadsandelar. Ändringarna förtydligar till största delen verkställigheten av lagarna. Utskottet anser ändringarna vara befogade och tillstyrker lagförslagen.

Ändringar med anledning av de reviderade bestämmelserna om arbetsinkomster i sjukförsäkringslagen

I arbetspensionslagarna föreslås de bestämmelser bli ändrade som gäller hur rätten till pension beräknas för oavlönade perioder när den försäkrade har fått sjuk- eller föräldradagpenning eller sådan rehabiliteringspenning som betalas ut av Folkpensionsanstalten. Bakgrunden till ändringarna är den revidering av bestämmelserna om arbetsinkomster i sjukförsäkringslagen som träder i kraft den 1 januari 2020. I reformen slopas det nuvarande begreppet arbetsinkomst, och dagpenningförmånen kommer i fortsättningen att basera sig på den sökandes årsinkomst. Enligt den gällande arbetspensionslagstiftningen tjänas pension in utifrån den arbetsinkomst som har legat till grund för en dagpenningförmån. Reformen inverkar dels på de inkomster som pensionen för återstående tid grundar sig på, dels på hur pension tjänas in för oavlönad tid.

Enligt propositionen beräknas rätten till pension för tiden för dessa förmåner på grundval av årsinkomsten enligt sjukförsäkringslagen. För att ha rätt till pension måste det i årsinkomsten ingå minst en löneinkomst eller företagariinkomst som motsvarar den nedre gränsen för försäkringskyldigheten enligt lagen om pension för arbetstagare (59,36 euro per år enligt nivån 2019). För att utgifterna för arbetspensionerna inte ska öka ändras samtidigt koefficienterna för att fastställa årsinkomstens vikt vid beräkningen av pensionen.

Ändringarna i arbetspensionslagarna höjer den genomsnittliga pensionstillväxten något för dem som får lägre dagpenningar och sänker pensionstillväxten något för dem som får högre dagpenningar.

Konsekvenser av systematisk försummelse av arbetspensionsförsäkring

Utskottet välkomnar att lagen om pension för arbetstagare föreslås få en bestämmelse som innebär att en arbetstagare inte tjänar in pension om arbetsgivaren systematiskt försummat sin skyldighet att teckna en pensionsförsäkring för sin arbetstagare och arbetstagaren har vetat om försummelsen och med sitt eget agerande möjliggjort försummelsen. Arbetstagaren har då också själv undvikit att betala arbetstagares arbetspensionsförsäkringsavgift. Syftet med bestämmelsen är att bekämpa den svarta sektorn.

Utdelning baserad på arbetsinsats

Lagen om pension för arbetstagare ändras så att utdelning baserad på arbetsinsats som betalas ut till en delägare från och med 2021 räknas in i den pensionsgrundande arbetsinkomsten. Därmed

Betänkande ShUB 12/2019 rd

blir den utdelning och det överskott som ett aktiebolag och ett andelslag delar ut på aktier eller andelar pensionsgrundande. Ett villkor är dock att 33 b § 3 mom. i inkomstskattelagen (1535/1992) tillämpas på utdelningen eller överskottet. Redan nu betraktas utdelning som grundar sig på någon annan än deläggarens arbetsinsats vid tillämpningen av lagen om pension för arbetstagare som pensionsgrundande arbetsinkomst för den vars arbetsinsats det är fråga om. Samma ändringar föreslås i sjukförsäkringslagen.

Utskottet anser att ändringen är motiverad. Efter ändringen kommer utdelning baserad på arbetsinsatser att behandlas mer samordnat, eftersom de kommer att behandlas på samma sätt både i beskattningen och vid tillämpningen av arbetspensionslagstiftningen och sjukförsäkringslagen. Vid beskattningen betraktas utdelning baserad på en arbetsinsats som lön eller arbetsersättning som beskattas som förvärvsinkomst till den del grunden för utdelningen är en arbetsinsats som den som får utdelning eller någon inom denna persons intressesfär har utfört. Dessutom har man i tillämpningen av sjukförsäkringslagen redan nu kunnat betrakta utdelning som baserar sig på en arbetsinsats som lön enligt sjukförsäkringslagen.

Utskottet påpekar att man enligt arbetspensionslagarna försäkrar arbete och inkomst av arbete. Utgångspunkten är att alla vederlag som betalas ut på grund av arbete ska vara pensionsgrundande. Arbetsinsatsutdelning baserar sig på arbete, det vill säga den är en prestation som kan jämföras med vederlag för arbetet och som betalas i form av utdelning. Utskottet anser att det inte finns skäl som talar för att någon viss enskild arbetsprestation utestängs från arbetspensionsförsäkringen. När arbetsinsatsutdelningen räknas som arbetsinkomst stiger arbetspensionen, och ändringen förbättrar således pensionsskyddet också för den som får arbetsinsatsutdelning.

Omfattningen av de prestationer som berörs av arbetspensionslagarna utvidgas och det lönebelopp som ska försäkras ökar, när utdelning som grundar sig på en arbetsinsats betraktas som vederlag för arbete och inkluderas i den pensionsgrundande arbetsinkomsten, framhåller regeringen i sin konsekvensbedömning. Utdelningar som betalats till en delägare i ett bolag på grundval av arbetsinsats har inte anmälts till arbetspensionsanstalterna, eftersom de inte har betraktats som pensionsgrundande arbetsinkomster. Däremot har utdelning som grundar sig på en arbetsinsats uppgetts till Skatteförvaltningen. Enligt uppgifter från Skatteförvaltningen fanns det 77 betalare av arbetsinsatsutdelning i den fastställda beskattningen för 2017 samt 1 108 mottagare och penningssumman var cirka 41,5 miljoner euro. Alla utdelningar som anmäls till Skatteförvaltningen är inte nödvändigtvis den typen av prestationer som i och med ändringsförslaget kommer att vara arbetspensionsförsäkrade i fortsättningen. Skatteuppgifterna ger trots det en ungefärlig uppskattning av storleken på den arbetsinsatsutdelning som ska arbetspensionsförsäkras.

Utskottet understryker att den nya bestämmelsen i lagarna om pension för arbetstagare om att arbetsinsatsutdelning ska hänföras till den pensionsgrundande arbetsinkomsten bara gäller dem som ingår i lagarnas personkrets. Arbetsinsatsutdelning till företagare som hör under lagen om pension för företagare (1272/2006, FöPL) kommer inte heller i fortsättningen att betraktas som inkomst enligt lagen om pension för arbetstagare. Med företagare avses enligt FöPL en person som utför förvärvsarbete utan att stå i arbetsavtalsförhållande eller i tjänsteförhållande eller något annat offentligrättsligt anställningsförhållande. Sett utifrån arbetspensionslagstiftningen arbetar en person alltid antingen som företagare eller som löntagare. Ändringen påverkar inte den arbetsinsatsutdelning som betalas till företagare som ingår i tillämpningsområdet för FöPL.

Betänkande ShUB 12/2019 rd

Uppgifter om hälsotillstånd och ansökan om arbetspension

Utskottet välkomnar att bestämmelserna om pensionsanstaltens rätt att få uppgifter om den sökandes hälsotillstånd för beslut i pensionsärenden preciseras i arbetspensionslagarna. Huvudregeln är dock också i fortsättningen att det är den sökande själv som i första hand ska lämna uppgifter om sitt hälsotillstånd. Vidare får arbetspensionslagarna bestämmelser om utlämnande av uppgifter mellan en pensionsanstalt och den som är ersättningsskyldig enligt lagen om ansvar i spårtrafik.

Dessutom preciseras arbetspensionslagarnas bestämmelser om ansökan om pension. Pension ska sökas hos pensionsanstalten genom en ansökan. Innehållet i ansökan ska fastställas av Pensionsmyndigheten och ansökan ska ha de uppgifter som behövs för att avgöra pensionsärendet.

Om avsikten är att i en pensionsansökan ange uppgifter som kan anses vara känsliga på det sätt som grundlagsutskottet avsett, bör det noteras att grundlagsutskottet noga understrukt att behandling av känsliga uppgifter genom exakta och noggrant avgränsade bestämmelser bör begränsas till bara det som är absolut nödvändigt (GrUU 60/2018 rd). Utskottet föreslår att 101 § i lagförslag 1, 91 § i lagförslag 2, 86 § i lagförslag 3, 103 § i lagförslag 4 och 106 § i lagförslag 5 ändras så att innehållet i ansökan begränsas till de uppgifter som är absolut nödvändiga för att avgöra en pensionsansökan.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och hälsovårdsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 6–12 i proposition RP 64/2019 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1–5 i proposition RP 64/2019 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Betänkande ShUB 12/2019 rd

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) 76 § 3 mom., sådant det lyder i lag 634/2009,

ändras 2 § 1 mom. 4 punkten, 12 § 3 mom., 13 § 2 mom., 18 § 1 mom. 3 punkten, 70 § 2 mom. och 3 mom. 4, 5 och 12 punkten, 74 § 3—5 mom., 76 § 2 och 5 mom., 81 § 2 mom., 91 § 1 mom., 92 § 1 mom. 5 punkten, 94 § 1 mom., 101 § 1 och 3 mom., 106 § 1 mom., 108 § 1 mom., 109 §, 111 § 3 mom., 128 och 140 a §, 175 § 1 mom., 182 §, 183 § 1 mom., 198 § 1 mom. och 206 § 1 mom.,

av dem 2 § 1 mom. 4 punkten, 175 § 1 mom. och 183 § 1 mom. i lag 1247/2016, 12 § 3 mom., 13 § 2 mom. och 206 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1269/2018, 18 § 1 mom. 3 punkten, 74 § 5 mom., 81 § 2 mom., 91 § 1 mom., 92 § 1 mom. 5 punkten, 94 § 1 mom., 108 § 1 mom. och 109 § sådana de lyder i lag 69/2016, 70 § 3 mom. 4, 5 och 12 punkten sådana de lyder i lag 940/2010, 74 § 3 mom. sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1274/2006, 627/2009, 1203/2009, 69/2016 och 1247/2016, 106 § 1 mom. och 111 § 3 mom. sådana de lyder i lag 634/2009, 128 § sådan den lyder i lag 701/2016, 140 a § sådan den lyder i lag 678/2011, 182 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 945/2016 och 1247/2016 samt 198 § 1 mom. sådant det lyder i lagarna 1456/2011 och 1247/2016, samt

fogas till 95 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 69/2016, ett nytt 3 mom. samt till lagen en ny 189 a § som följer:

2§

Centrala definitioner

I denna lag avses med

---

4) *oavlönad tid* den tid under vilken en arbetstagare har fått moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning eller sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning eller specialvårdspenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), dagpenning vid smittsam sjukdom enligt lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016), alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002), inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsförmåner (1276/2000), rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna eller lagen om Folkpensionsanstal-

Betänkande ShUB 12/2019 rd

tens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005), ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991) eller dagpenning eller rehabiliteringspenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015), lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015), lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (1521/2016) eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringssuppdrag (1522/2016) eller tillfällig ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen (460/2016),

---

12 §

Ålderspensionens belopp

Om arbetstagarens ålderspension börjar senare än vid ingången av kalendermånaden efter den under vilken arbetstagaren har uppnått den lägsta åldern för ålderspension, höjs den pension som tjänats in fram till utgången av månaden före begynnelsestidpunkten för den första ålderspensionen samt pensionen enligt 2 mom. med 0,4 procent för varje månad med vilken begynnelsestidpunkten för pensionen skjuts upp till en senare kalendermånad än kalendermånaden efter den under vilken den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts (*uppskovsförhöjning*). Arbetstagaren har inte rätt till uppskovsförhöjning efter det att den första ålderspension som han eller hon beviljats enligt en arbetspensionslag har börjat.

---

13 §

Begynnelsestidpunkten för ålderspension

Om arbetstagaren fortsätter arbeta efter att ha uppnått den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten, beviljas ålderspension från ingången av den kalendermånad som följer på ansökan om pension. Ålderspension kan då beviljas också retroaktivt, dock inte utan giltigt skäl för längre tid än för de tre månaderna före månaden för ansökan om pension efter det att den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten har uppnåtts.

---

18 §

Ålderspensionen och dess belopp efter partiell förtida ålderspension

Partiell förtida ålderspension ändras till ålderspension när arbetstagaren beviljas ålderspension. Ålderspensionens belopp beräknas då utifrån följande delar:

---

3) den pension som tjänats in under det år då den partiella förtida ålderspensionen började och därefter i anställningsförhållanden som avslutats före ålderspensionen började, den pension som

Betänkande ShUB 12/2019 rd

tjänats in under den i 68 § avsedda tiden med invalidpension som upphört och på basis av de i 74 § avsedda inkomster som ligger till grund för förmåner för oavlönad tid samt den förmån som tjänats in enligt lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier.

---

70 §

Arbetsinkomster som berättigar till pension

Till den arbetsinkomst som utgör grund för pensionen räknas också för arbetet utgående vederlag som har avtalats att delvis eller helt gottgöras i form av

1) betjäningavgifter eller gåvor från allmänheten, som beaktas till samma belopp som vid den senaste verkställda beskattningen, om inte annan tillförlitlig utredning om deras belopp presenteras,

2) dagpenning som betalas av en sjukkasse enligt lagen om försäkringskassor och som arbetstagaren erhåller i stället för lön som betalas med stöd av lag, kollektivavtal eller något annat avtal,

3) stöd för privat vård av barn enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996), eller något motsvarande annat stöd som betalas av staten eller kommunen,

4) i 33 b § 3 mom. i inkomstskattelagen (1535/1992) avsedd dividend som grundar sig på en arbetsinsats.

Som sådant vederlag för arbete som avses i 1 mom. betraktas bland annat inte

---

4) en i 66 § 3 mom. i inkomstskattelagen avsedd förmån som uppkommer genom användning av en anställningsoption eller en prestation som är baserad på ett anställningsförhållande och som fastställs enligt förändringen av värdet på bolagets aktier, om inte det avtalade teckningspriset för en aktie som tecknas med en anställningsoption väsentligt understiger aktiens gängse värde då anställningsoptionen ges och en sådan anställningsoption används inom ett år från det att anställningsoptionen gavs, eller om inte det är fråga om en sådan premie som enligt 5 punkten betraktas som vederlag för arbete,

5) en premie som ges i form av aktier i arbetsgivarbolaget eller i ett annat bolag som hör till samma koncern som arbetsgivarbolaget eller till samma ekonomiska sammanslutning av motsvarande slag, och förutsatt att aktierna noteras på en av myndigheterna övervakad reglerad marknad eller en av myndigheterna övervakad multilateral handelsplattform, eller ges i form av en placeringsdeposition eller på något annat motsvarande sätt, eller ges helt eller delvis i form av pengar i stället för aktier, om värdet på en den förmån som fås i form av en premie beror på hur värdet på aktierna utvecklas under en period på minst ett år från det att premien utlovas till det att den ges,

---

12) en vinstandel eller utdelning som en delägare i ett bolag har lyft, om inte något annat följer av 2 mom. 4 punkten.

Betänkande ShUB 12/2019 rd

74§

Oavlönad tid som berättigar till pension

De inkomster som ligger till grund för förmåner för oavlönad tid betraktas som inkomster under det kalenderår till vilket förmånstiden hänför sig. De inkomster som ligger till grund för förmånerna berättigar till pension enligt följande:

1) 121 procent av den årsinkomst som ligger till grund för moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning och avses i sjukförsäkringslagen för den tid för vilken förmånen har betalats till arbetstagaren, och 21 procent för den tid för vilken förmånen har betalats till arbetsgivaren,

2) 55 procent av den inkomst som ligger till grund för alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet,

3) 75 procent av den inkomst som ligger till grund för inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa till den del dagpenning har erhållits före utgången av den månad under vilken den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts,

4) 65 procent av den lön som ligger till grund för dagpenning vid smittsam sjukdom enligt lagen om smittsamma sjukdomar för den tid för vilken dagpenning vid smittsam sjukdom har betalats till arbetstagaren,

5) 55 procent av den årsinkomst som ligger till grund för rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner, för den tid för vilken förmånen har betalats till arbetstagaren, dock inte om rehabiliteringspenningen har betalats som ett tillägg till pension,

6) 65 procent av den inkomst som ligger till grund för vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsförmåner,

7) 65 procent av den arbetsinkomst som ligger till grund för rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna, eller för ersättning för inkomstbortfall som beviljats enligt bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfallsförsäkring eller trafikförsäkring, för den tid för vilken förmånen har betalats till arbetstagaren, dock inte om rehabiliteringspenningen har betalats som ett tillägg till pension,

8) 62 procent av den årsinkomst som ligger till grund för sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning och specialvårdspenning och avses i sjukförsäkringslagen för den tid för vilken förmånen har betalats till arbetstagaren, dock så att den inkomst som ligger till grund för partiell sjukdagpenning är hälften av den årsinkomst som ligger till grund för sjukdagpenning,

9) 65 procent av den arbetsinkomst som ligger till grund för ersättning för inkomstbortfall som beviljats enligt bestämmelserna om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkring eller försäkring för olycksfall i militärtjänst, för den tid för vilken dagpenning har betalats till arbetstagaren, dock inte till den del pension i enlighet med 8 punkten tjänas in av samma orsak.

Den årsinkomst som ligger till grund för förmånerna och som avses i 3 mom. 1, 5 och 8 punkten i denna paragraf beaktas endast om årsinkomsten inbegriper löneinkomst eller företagarinkomst till minst det eurobelopp som anges i 4 § 3 mom. 1 punkten. Som den inkomst som ligger till grund för förmånen betraktas i de situationer som avses i 3 mom. 1 punkten i denna paragraf dock alltid minst 523,62 euro per månad. Om den förmån som avses i den punkten på grund av återgång till arbetet har betalats till ett belopp som motsvarar minimidagpenning, betraktas som

Betänkande ShUB 12/2019 rd

den inkomst som ligger till grund för förmånen dock beloppet av den minimidagpenning som betalats till arbetstagaren.

På basis av den inkomst som ligger till grund för en förmån intjänas inte pension för den tid för vilken arbetstagaren har erhållit pension enligt arbetspensionslagarna. Under tiden för partiell förtida ålderspension och familjepension intjänas likväl pension också på basis av den inkomst som ligger till grund för förmånen.

76 §

Inkomst som pension för återstående tid grundar sig på

När inkomsten för återstående tid bestäms beaktas

- 1) inkomst som ligger till grund för moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning till det belopp som nämns i 74 § 3 och 4 mom., och
- 2) andra inkomster som ligger till grund för i 74 § avsedda förmåner för oavlönad tid än de inkomster som nämns i 1 punkten till 100 procent.

Dagpenning enligt sjukförsäkringslagen beaktas på det sätt som avses i 4 mom., om den årsinkomst som ligger till grund för dagpenningen inbegriper grunddagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, men inte löne- eller företagarinkomst till det eurobelopp som anges i 4 § 3 mom. 1 punkten i denna lag.

---

81 §

Engångsförhöjning av invalidpension

Engångsförhöjningen räknas ut på basis av det sammanlagda beloppet av arbetstagarens löpande pensioner enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn. Förhöjningen bestäms enligt arbetstagarens ålder vid ingången av året för förhöjningen. Förhöjningsprocenten är 25, om arbetstagaren vid ingången av året för förhöjningen är högst 31 år. Förhöjningsprocenten sjunker med 1,0 procentenheter för varje därpå följande levnadsår.

91 §

Minskning av efterlevandepension i särskilda fall

När efterlevandepensionen minskas beaktas på ansökan av den efterlevande maken i stället för arbetspensionerna den efterlevande makens genomsnittliga förvärvsinkomster och på dem grundade förmåner samt delinvalidpension eller partiell förtida ålderspension, om

- 1) den efterlevande maken inte får arbetspension på basis av eget arbete eller om den efterlevande maken får delinvalidpension eller partiell förtida ålderspension,
- 2) den efterlevande maken har ansökt om detta inom fem år efter förmånslåtarens död eller vid den tidpunkt då efterlevandepensionen minskas första gången, och

Betänkande ShUB 12/2019 rd

3) de nämnda förvärvsinkomsterna och på dem grundade förmåner samt delinvalidpensionen eller den partiella förtida ålderspensionen, då 60 procent av förvärvsinkomsterna beaktas, tillsammans är minst 25 procent mindre än den pension som i enlighet med 88 § har fastställts för den efterlevande maken.

---

92 §

Förmåner som dras av från pension

Från pension enligt denna lag dras det av en primär förmån som arbetstagaren fått och från familjepension en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån. Primära förmåner är

---

5) ersättning för inkomstbortfall som beviljats med stöd av lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag,

---

94 §

Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån eller pension

Avdrag av en primär förmån från pensionen justeras, om pensionstagaren beviljas en ny primär förmån eller om beloppet av en primär förmån eller en pension enligt denna lag ändras av någon annan orsak än en indexjustering eller engångsförhöjning. Pensionsbeloppet justeras också, om det från pension som avses i denna lag har dragits av en primär förmån och pensionstagaren beviljas en annan arbetspension. Från delinvalidpension dras dock inte av dagpenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag eller ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen eller patientskadlagen, om dagpenningen eller ersättningen för inkomstbortfall har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med delinvalidpension. Från partiell förtida ålderspension eller den del av invalidpension och arbetslivspension som motsvarar beloppet av partiell förtida ålderspension dras inte heller av ersättning för inkomstbortfall eller pension enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom, lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag, trafikförsäkringslagen, lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen eller patientskadlagen, om ersättningen för inkomstbortfall eller pensionen har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med partiell förtida ålderspension, innan pensionstagaren har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

Betänkande ShUB 12/2019 rd

95 §

Regressrätt

Om invalidpension, familjepension eller rehabiliteringsförmån beviljas för samma tid för vilken det har betalats ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om ansvar i spårtrafik, betalas arbetstagaren invalidpension, familjepension eller rehabiliteringsförmån för denna tid endast till den del pensionen eller förmånen i fråga överstiger beloppet av ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om ansvar i spårtrafik.

101 §

Pensionsansökan

En arbetstagare ska ansöka om pension hos pensionsanstalten genom en ansökan vars innehåll har fastställts av Pensionsskyddscentralen och med uppgifter som **är absolut nödvändiga** för avgörandet av pensionsärendet. Om pensionsanstalten redan har de uppgifter som behövs för att avgöra pensionsärendet, kan pensionsanstalten avgöra ärendet också utifrån en ansökan av annat slag från arbetstagaren. Till ansökan ska fogas den utredning som behövs för att pensionsärendet ska kunna avgöras.

Närmare bestämmelser om ansökan om pension utfärdas genom förordning av statsrådet.

106 §

Arbete enbart i branscher som omfattas av arbetspensionslagarna för den privata sektorn

Om en arbetstagare har omfattats endast av pensionskydd enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn, avgörs hans eller hennes pensionsärende av den pensionsanstalt som avses i 1 § 3 mom. och i vilken hans eller hennes arbetsinkomster enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn varit försäkrade till det största beloppet under den senaste kalendermånaden (*avgörande pensionsanstalt inom den privata sektorn*). Den senaste kalendermånaden är den kalendermånad under vilken arbetstagaren senast har haft försäkrade arbetsinkomster före den månad då pensionsansökan blev anhängig. Den avgörande pensionsanstalten inom den privata sektorn betalar också pensionen och sköter övriga uppgifter som en pensionsanstalt ska sköta. Pensionsanstalten avgör och betalar dessutom pension som tjänats in på basis av oavlönad tid enligt 74 § samt en förmån som tjänats in enligt lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier.

Betänkande ShUB 12/2019 rd

108 §

Förhandlingsskyldighet

Keva ska som sista pensionsanstalt före sitt beslut som avses i 105 § begära att den avgörande pensionsanstalten inom den privata sektorn ger en bedömning av arbetstagarens arbetsförmåga, om

1) Keva med stöd av 33 § 1 mom. 1 punkten i pensionslagen för den offentliga sektorn avgör arbetstagarens rätt till invalidpension utifrån arbetsförmåga som har börjat medan en anställning inom den offentliga sektorn varade,

2) arbetstagaren vid tidpunkten för pensionsfallet har ett arbetsavtalsförhållande som är försäkrat enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn parallellt med ett tjänste- eller arbetsavtalsförhållande enligt pensionslagen för den offentliga sektorn, och

3) arbetstagaren har arbetsinkomster som är försäkrade enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn till ett belopp av minst 12 566,70 euro under de två sista kalenderåren av den granskningstid som avses i 76 § 1 mom.

---

109 §

Behörigheten för den pensionsanstalt som betalar pension eller fattat förhandsbeslut när ny pension beviljas

En pensionsanstalt inom den privata sektorn eller Keva som betalar ålders-, partiell förtida ålders-, invalid- eller arbetslivspension till en pensionstagare sköter den sista pensionsanstaltens uppgifter när pensionen ändras till ålderspension, en arbetstagare som får ålderspension beviljas ny ålderspension eller den som får partiell förtida ålderspension beviljas den partiella förtida ålderspensionens andra andel på 25 procent.

En ansökan om invalidpension och arbetslivspension från den som får partiell förtida ålderspension avgörs av den pensionsanstalt som betalar den partiella förtida ålderspensionen.

Om en pensionsanstalt inom den privata sektorn eller Keva betalar invalidpension som rehabiliteringsstöd, avgör samma pensionsanstalt ansökan om fortsatt invalidpension och sköter övriga uppgifter som hör till pensionsanstalten i invalidpensionsärendet. Om en arbetstagare efter avslutad invalidpension på nytt ansöker om invalidpension och denna nya pension bestäms på tidigare grunder, avgör den pensionsanstalt som betalat den tidigare invalidpensionen ansökan och sköter övriga uppgifter som en pensionsanstalt ska sköta i ett invalidpensionsärende.

Om en pensionsanstalt inom den privata sektorn eller Keva har fattat ett förhandsbeslut om delinvalidpension, arbetslivspension eller arbetspensionsrehabilitering, avgör samma pensionsanstalt också pensionen som grundar sig på förhandsbeslutet och sköter den sista pensionsanstaltens uppgifter.

Om en förmånslåtare vid sin död fick pension från en pensionsanstalt inom den privata sektorn eller Keva, avgör den pensionsanstalt som betalat pensionen en ansökan om familjepension efter förmånslåtaren och sköter pensionsanstaltens övriga uppgifter som gäller familjepensionen.

Betänkande ShUB 12/2019 rd

111 §

Pensionsskyddscentralens beslutanderätt och närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om hur den behöriga pensionsanstalten enligt 106, 107, 107 a, 108 och 109 § bestäms och dess uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet föreskrivs det också närmare om hur granskningstiden enligt 107 a § för de försäkrade arbetsinkomsterna under de två senaste kalenderåren bestäms. Genom förordning av statsrådet kan det även föreskrivas om en kortare granskningstid för de försäkrade arbetsinkomsterna än de två senaste kalenderåren, om det finns försäkrade arbetsinkomster för en kortare granskningstid än två år.

128 §

Sökande av ändring

För sökande av ändring finns besvärsnämnden för arbetspensionsärenden och försäkringsdomstolen. Bestämmelser om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden och nämndens medlemmar finns i lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden (677/2005) och bestämmelser om försäkringsdomstolen i domstolslagen (673/2016) och lagen om rättegång i försäkringsdomstolen (677/2016).

Ändring i ett beslut som en pensionsanstalt eller Pensionsskyddscentralen har meddelat med stöd av denna lag får sökas hos besvärsnämnden för arbetspensionsärenden. Ändring i ett beslut som besvärsnämnden för arbetspensionsärenden har meddelat i ett besvärshandläggande får sökas genom besvär hos försäkringsdomstolen. Bestämmelser om ändringssökande finns i 9 kap. och i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Ändring i Pensionsskyddscentralens beslut enligt 111 § 1 mom. om vilken pensionsanstalt som är behörig att behandla en pensionsansökan får inte sökas genom besvär.

140 a §

Nytt avgörande av ett ärende med anledning av retroaktivt beviljad primär förmån eller annan pension

Om pensionstagaren retroaktivt, efter det att beslutet som avses i 105 § har meddelats, har beviljats en primär förmån eller pension som avses i 94 § eller sådan pension som avses i 91 a § 1 och 2 mom., kan pensionsanstalten utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ärendet på nytt.

175 §

Pensionsanstaltens ansvar för invalidpensionen

För kostnaderna för sådan invalidpension i fråga om vilken den försäkrades sammanlagda arbetsinkomster enligt denna lag och lagen om sjömanspensioner under de två sista kalenderåren av

Betänkande ShUB 12/2019 rd

den granskningstid som avses i 76 § 1 mom. i denna lag uppgår till minst 12 566,70 euro svarar respektive pensionsanstalt, till vars verksamhetskrets den försäkrade hörde under de kalenderåren. Pensionsanstalten svarar för kostnaderna i samma förhållande som de i respektive pensionsanstalt försäkrade, av denna lag omfattade arbetsinkomsternas andel utgör av det sammanlagda beloppet av motsvarande arbetsinkomster enligt de pensionslagar som nämns i 3 §, inkomsten för återstående tid som hänför sig till en invalidpension som upphört samt de i 74 § avsedda arbets- och förvärvsinkomsterna enligt 76 § 2 mom. och de i 76 § 4—6 mom. avsedda arbets- och förvärvsinkomsterna under de nämnda två kalenderåren.

---

182 §

Sysselsättningsfondens andel av arbetspensionskostnaderna

Sysselsättningsfonden som avses i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998), betalar Pensionsskyddscentralen en andel av arbetspensionskostnaderna med vilken ansvaret och kostnaderna för beaktande av arbetslöshets- och utbildningsperioder täcks i fråga om

- 1) i denna lag avsedda pensionsanstalter som sköter arbetstagares pensionsförsäkring,
- 2) den i lagen om sjömanspensioner avsedda sjömanspensionskassan,
- 3) Keva till den del den svarar för det pensionsskydd som avses i pensionslagen för den offentliga sektorn enligt 2 § 1 mom. 2 punkten i lagen om Keva,
- 4) kyrkans pensionsfond till den del den svarar för det pensionsskydd som avses i pensionslagen för den offentliga sektorn enligt 1 § i lagen om finansiering av evangelisk-lutherska kyrkans pensionsskydd,
- 5) Folkpensionsanstalten till den del den svarar för det pensionsskydd som avses i pensionslagen för den offentliga sektorn enligt 13 § i lagen om Folkpensionsanstalten,
- 6) den pensionsanstalt som sköter pensionsskyddet enligt den pensionsstadga som fastställts med stöd av 11 § 2 mom. 6 punkten i lagen om Finlands Bank, och
- 7) kyrkosamfundets centralfond, som sköter pensionsskyddet enligt de pensionsbestämmelser som grundar sig på lagen om ortodoxa kyrkosamfundet.

Sysselsättningsfondens andel av arbetspensionskostnaderna baserar sig på i de i 1 mom. nämnda pensionsanstalterna försäkrade förmånstagarnas arbets- och förvärvsinkomster som ligger till grund för de i 74 § 3 mom. 2, 3 och 6 punkten avsedda förmånerna och till vilka beloppet av arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift läggs till minskat med 1,2 procentenheter. Sysselsättningsfondens andel av arbetspensionskostnaderna fastställs så att den enligt uppskattning motsvarar det belopp som skulle erhållas om det för de ovan avsedda arbets- och förvärvsinkomsterna skulle betalas en avgift som motsvarar den genomsnittliga arbetspensionsförsäkringsavgiften enligt denna lag.

Sysselsättningsfonden ska årligen betala sin andel av arbetspensionskostnaderna till Pensionsskyddscentralen inom den tid som anges i kostnadsfördelningsgrunderna. De medel som Sysselsättningsfonden betalat gottskriver Pensionsskyddscentralen de i 1 mom. nämnda pensionsanstalterna i förhållande till de försäkrade arbetsinkomsterna så att de i 1 mom. avsedda pensionsanstalternas andel av ansvaret för Pensionsskyddscentralens kostnader dras av från medlen före gottskrivningen. Närmare bestämmelser om gottskrivning av Sysselsättningsfondens andel av arbetspensionskostnaderna ingår i de kostnadsfördelningsgrunder som nämns i 183 § 2 mom.

Betänkande ShUB 12/2019 rd

Den i 2 mom. avsedda andel av arbetspensionskostnaderna som Sysselsättningsfonden ska betala fastställs genom beslut av social- och hälsovårdsministeriet på framställning av Pensionskyddscentralen. Social- och hälsovårdsministeriet kan också på gemensam framställning av Pensionskyddscentralen och Sysselsättningsfonden fastställa att förskott ska betalas till Sysselsättningsfonden.

183 §

Utredning av kostnader

Pensionskyddscentralen utreder kalenderårsvis hur det ömsesidiga ansvaret mellan de pensionsanstalter som sköter verkställigheten av arbetspensionslagarna beträffande det föregående kalenderåret fördelar sig i fråga om de kostnader som avses i 174—181 § och Sysselsättningsfondens andel av arbetspensionskostnaderna som avses i 182 § med beaktande av vad pensionsanstalterna inom den privata sektorn och Keva i egenskap av sista pensionsanstalt har betalat i pensioner eller som andra förmåner som en annan pensionsanstalt ansvarar för. I fråga om Keva, som varit sista pensionsanstalt, beaktas i utredningen vad som i lagen om Keva, i lagen om finansiering av statens pensionsskydd, i lagen om finansiering av evangelisk-lutherska kyrkans pensionsskydd och i 13 § i lagen om Folkpensionsanstalten föreskrivs om finansiering av pensionsskyddet enligt pensionslagen för den offentliga sektorn.

---

189 a §

Arbetsinkomster som berättigar till pension vid försummelse av skyldigheten att ordna arbetspensionsförsäkring

Om arbetsgivaren systematiskt har försummat sin skyldighet att ordna pensionsskydd enligt 141 eller 147 § eller sin anmälningsskyldighet enligt 144 § och arbetstagaren har varit medveten om försummelsen samt genom sin eget förfarande möjliggjort försummelsen och på så sätt också undvikit att arbetstagares arbetspensionsförsäkringsavgift innehålls på lönen, har arbetstagaren inte rätt till pension enligt denna lag till den del pensionen grundar sig på inkomster vars försäkring har försumrats. Pensionsanstalten ska på arbetstagarens begäran meddela arbetstagaren ett beslut om de inkomster som inte berättigar till pension med stöd av denna paragraf.

198 §

Rätt att få uppgifter för avgörande av ärenden och verkställighet av lagstadgade uppgifter

Pensionsanstalterna, Pensionskyddscentralen och en besvärinstans enligt denna lag har rätt att trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter

1) av en arbetsgivare eller någon annan som betalar ersättning på basis av utfört arbete, en försäkrings- och pensionsanstalt som verkställer lagstadgad försäkring, den som är ersättningsskyldig enligt lagen om ansvar i spårtrafik och av myndigheter och andra instanser på vilka offentlighetslagen tillämpas få de uppgifter som är nödvändiga för avgörande av ett anhängigt försäkrings-, pensions- eller förmånsärende eller som annars är nödvändiga vid verkställigheten av uppgifter

Betänkande ShUB 12/2019 rd

som föreskrivs i denna lag eller i lagen om Pensionsskyddscentralen, i EU:s grundförordning om social trygghet eller EU:s tillämpningsförordning om social trygghet eller i en överenskommelse om social trygghet,

2) av läkare och andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och av sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård som avses i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) samt av den som verkställer rehabilitering och av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård, socialserviceproducenter och vårdinrättningar få följande uppgifter som är nödvändiga för avgörandet av det pensions- eller förmånsärende som behandlas, om inte sökanden själv lämnar dem:

a) utlåtanden och andra handlingar som har upprättats för ett arbetspensions- eller rehabiliteringsärende,

b) B-läkarutlåtanden som har upprättats under de två åren före begäran om information för sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning, rehabiliteringsstöd, partiellt rehabiliteringsstöd, invalidpension, delinvalidpension, arbetslivspension, möjligheter att fortsätta i arbetet eller yrkesinriktad rehabilitering samt omfattande B-läkarutlåtanden som gäller arbetsförmåga och som har upprättats under de två åren före begäran om information,

c) andra uppgifter ur den pensionssökandes journalhandlingar och om den pensionssökandes rehabilitering, hälsotillstånd, vård och arbetsförmåga än de uppgifter som avses i underpunkterna a och b.

206§

Pensionsanstalternas och Pensionsskyddscentralens rätt att lämna ut uppgifter på eget initiativ

Utöver vad som föreskrivs i offentlighetslagen har pensionsanstalterna och Pensionsskyddscentralen, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, rätt att lämna ut uppgifter som grundar sig på verkställigheten av denna lag enligt följande:

1) till vederbörande myndighet och organ de uppgifter som är nödvändiga för verkställigheten av uppgifter enligt EU:s grundförordning om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet,

2) till Skatteförvaltningen de uppgifter som är nödvändiga för fullgörandet av den övervakningsskyldighet som föreskrivs i lagen om förskottsuppbörd, om det finns skäl att misstänka att arbetsgivaren inte har fullgjort sin innehållningsskyldighet,

3) till en personuppgiftsansvarig som bedriver kreditupplysningsverksamhet de uppgifter om en enligt denna lag utsökningsbar arbetspensionsförsäkringsavgiftsfordran hos en arbetsgivare som den personuppgiftsansvarige enligt lag har rätt att föra in i kreditupplysningsregistret,

4) till arbetarskyddsmyndigheten de uppgifter som är nödvändiga för att myndigheten ska kunna fullgöra sin tillsynsskyldighet enligt lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006), om det finns skäl att misstänka att en beställare har försummat sin utredningsskyldighet eller att beställarens avtalspart har lämnat felaktiga intyg över att pensionsförsäkringsskyldigheten har uppfyllts eller pensionsförsäkringsavgifter betalats,

5) till Sysselsättningsfonden de uppgifter som är nödvändiga för att fonden ska kunna fullgöra sin tillsynsskyldighet enligt lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner, om det finns skäl att

Betänkande ShUB 12/2019 rd

misstänka att en arbetsgivare har försummat sin skyldighet att betala arbetslöshetsförsäkringspremier,

6) till Olycksfallsförsäkringscentralen och försäkringsbolag som verkställer lagstadgad olycksfallsförsäkring nödvändiga uppgifter om arbetsgivaren och försäkringen i syfte att fullfölja en för centralen och bolagen lagstadgad tillsynsuppgift, om det finns skäl att misstänka att en arbetsgivare inte har uppfyllt sin lagstadgade avgifts- och försäkringsplikt,

7) till Statskontoret de uppgifter som är nödvändiga för att avgöra ett ärende som gäller påförande av försummelseavgift enligt denna lag,

8) till den som är ersättningsskyldig enligt lagen om ansvar i spårtrafik de uppgifter som är nödvändiga för att fastställa innehållet i den regressrätt som avses i 95 § 2 och 3 mom. i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 70 § 2 mom. och 3 mom. 4, 5 och 12 punkten träder dock i kraft först den 1 januari 2021.

På en sådan dagpenningförmån enligt sjukförsäkringslagen (124/2004) som lagen om ändring av sjukförsäkringslagen (535/2019) inte tillämpas på med stöd av 1 mom. i den lagens ikraftträdandebestämmelse, och en sådan rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) som lagen om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (536/2019) inte tillämpas på med stöd av den lagens ikraftträdandebestämmelse, tillämpas 74 och 76 § i den lydelse som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Vad som i denna lag föreskrivs om en förmån eller ersättning enligt lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (1521/2016) eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag (1522/2016) tillämpas på en motsvarande förmån enligt lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990).

Vad som i denna lag föreskrivs om en förmån eller ersättning enligt trafikförsäkringslagen (460/2016) tillämpas på en motsvarande förmån enligt den upphävda trafikförsäkringslagen (279/1959).

Bestämmelserna i 95 § 3 mom. i denna lag tillämpas på situationer där ett skadefall enligt lagen om ansvar i spårtrafik (113/1999) har inträffat den 1 januari 2017 eller därefter.

Bestämmelserna i 106 § 1 mom. i denna lag tillämpas på en pensionsansökan som blir anhängig den 1 januari 2020 eller därefter.

2.

Lag

om ändring av lagen om pension för företagare

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om pension för företagare (1272/2006) 70 § 4 mom., sådant det lyder i lag 636/2009,
ändras 2 § 1 mom. 9 punkten, 9 § 2 mom., 15 § 1 mom. 3 punkten, 68 § 3—5 mom., 70 § 3 och 6 mom., 75 § 2 mom., 84 § 1 mom., 85 § 1 mom. 5 punkten, 87 § 1 mom., 91 § 1 och 3 mom., 124 § och 136 a §, 142 § 1 mom. och 152 § 3 mom.,
av dem 2 § 1 mom. 9 punkten och 152 § 3 mom. sådana de lyder i lag 1250/2016, 9 § 2 mom., 15 § 1 mom. 3 punkten, 68 § 5 mom., 84 § 1 mom., 85 § 1 mom. 5 punkten och 87 § 1 mom. sådana de lyder i lag 72/2016, 68 § 3 mom. sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1206/2009, 72/2016 och 1250/2016, 75 § 2 mom. sådant det lyder i lag 630/2009, 124 § sådan den lyder i lag 703/2016 och 136 a § sådan den lyder i lag 679/2011, samt
fogas till 88 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 72/2016, ett nytt 3 mom. och till 152 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 527/2009, 355/2010 och 1420/2016, en ny 4 punkt i stället för den 4 punkt som upphävts genom lag 1420/2016, som följer:

2§

Centrala definitioner

I denna lag avses med

---

9) *oavlönad tid* den tid under vilken en företagare har fått moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning eller sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning eller specialvårdspenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), dagpenning vid smittsam sjukdom enligt lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016), alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002), inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsförmåner (1276/2000), rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna eller lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005), ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991) eller dagpenning eller rehabiliteringspenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015), lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015), lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (1521/2016) eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringssuppdrag (1522/2016) eller tillfällig ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen (460/2016),

---

Betänkande ShUB 12/2019 rd

9§

Ålderspensionens belopp

Om företagarens ålderspension börjar senare än vid ingången av kalendermånaden efter den under vilken företagaren har uppnått den lägsta åldern för ålderspension, höjs den pension som tjänats in fram till utgången av månaden före begynnelsetidpunkten för den första ålderspensionen med 0,4 procent för varje månad med vilken begynnelsetidpunkten för pensionen skjuts upp till en senare tidpunkt än kalendermånaden efter den under vilken den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts (*uppskovsförhöjning*). Företagaren har inte rätt till uppskovsförhöjning efter det att den första ålderspension som han eller hon beviljats enligt en arbetspensionslag har börjat.

15§

Ålderspensionen och dess belopp efter partiell förtida ålderspension

Partiell förtida ålderspension ändras till ålderspension när företagaren beviljas ålderspension. Ålderspensionens belopp beräknas då utifrån följande delar:

3) den pension som tjänats in genom företagarkerksamhet under det år då den partiella förtida ålderspensionen började fram till det att ålderspensionen började, den pension som tjänats in under den i 65 § avsedda tiden med invalidpension som upphört och på basis av de i 68 § avsedda inkomster som ligger till grund för förmåner för oavlönad tid samt den förmån som tjänats in enligt lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier.

68§

Oavlönad tid som berättigar till pension

De inkomster som ligger till grund för förmåner för oavlönad tid betraktas som inkomster under det kalenderår till vilket förmånstiden hänför sig. De inkomster som ligger till grund för förmånerna berättigar till pension enligt följande:

1) 121 procent av den årsinkomst som ligger till grund för moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning och som avses i sjukförsäkringslagen för den tid för vilken förmånen har betalats till företagaren,

2) 75 procent av den inkomst som ligger till grund för inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa till den del dagpenning har erhållits före utgången av den månad under vilken den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts,

3) 65 procent av den lön som ligger till grund för dagpenning vid smittsam sjukdom enligt lagen om smittsamma sjukdomar för den tid för vilken dagpenning vid smittsam sjukdom har betalats till företagaren,

Betänkande ShUB 12/2019 rd

4) 55 procent av den årsinkomst som ligger till grund för rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner för den tid för vilken förmånen har betalats till företagaren, dock inte om rehabiliteringspenningen har betalats som ett tillägg till pension,

5) 65 procent av 523,61 euro för varje full månad för vilken företagaren har fått vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsförmåner,

6) 65 procent av den arbetsförtjänst som ligger till grund för rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna, eller för ersättning för inkomstbortfall som beviljats enligt bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfallsförsäkring eller trafikförsäkring, för den tid för vilken förmånen har betalats till företagaren, dock inte om rehabiliteringspenningen har betalats som ett tillägg till pension,

7) 62 procent av den årsinkomst som ligger till grund för sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning och specialvårdspenning och som avses i sjukförsäkringslagen, för den tid för vilken förmånen har betalats till företagaren, dock så att den arbetsinkomst som ligger till grund för partiell sjukdagpenning är hälften av den årsinkomst som ligger till grund för sjukdagpenning,

8) 65 procent av den arbetsförtjänst som ligger till grund för ersättning för inkomstbortfall enligt bestämmelserna om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkring eller försäkring för olycksfall i militärtjänst, för den tid för vilken dagpenning har betalats till företagaren, dock inte till den del pension i enlighet med 7 punkten tjänas in av samma orsak.

Den årsinkomst som ligger till grund för förmånerna och som avses i 3 mom. 1, 4 och 7 punkten i denna paragraf beaktas endast om årsinkomsten inbegriper löneinkomst eller företagarinkomst till minst det eurobelopp som anges i 4 § 3 mom. 1 punkten i lagen om pension för arbetstagare. Som den inkomst som ligger till grund för förmånen betraktas i de situationer som avses i 3 mom. 1 punkten i denna paragraf dock alltid minst 523,62 euro per månad. Om den förmån som avses i den punkten på grund av förvärvsarbete har betalats till ett belopp som motsvarar minimidagpenning, betraktas som den inkomst som ligger till grund för förmånen dock beloppet av den minimidagpenning som betalats till företagaren.

På basis av den inkomst som ligger till grund för en förmån intjänas inte pension för den tid för vilken företagaren har fått pension enligt arbetspensionslagarna. Under tiden för partiell förtida ålderspension och familjepension intjänas likväl pension också på basis av den inkomst som ligger till grund för förmånen.

70§

Inkomst som pension för återstående tid grundar sig på

När inkomsten för återstående tid bestäms beaktas

1) inkomst som ligger till grund för moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning till det belopp som avses i 68 § 3 och 4 mom., och

2) andra inkomster som ligger till grund för i 68 § avsedda förmåner för oavlönad tid än de inkomster som nämns i 1 punkten till 100 procent.

Den dagpenning som avses i sjukförsäkringslagen beaktas enligt 5 mom., om den årsinkomst som ligger till grund för dagpenningen inbegriper grunddagpenning enligt lagen om utkomst-

Betänkande ShUB 12/2019 rd

skydd för arbetslösa, men inte löne- eller företagarinkomst till det eurobelopp som anges i 4 § 3 mom. 1 punkten i lagen om pension för arbetstagare.

---

75 §

Engångsförhöjning av invalidpension

Engångsförhöjningen räknas ut på basis av det sammanlagda beloppet av företagarens löpande pensioner enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn. Förhöjningen bestäms enligt företagarens ålder vid ingången av året för förhöjningen. Förhöjningsprocenten är 25, om företagaren vid ingången av året för förhöjningen är högst 31 år. Förhöjningsprocenten sjunker med 1,0 procentenhet för varje därpå följande levnadsår.

84 §

Minskning av efterlevandepension i särskilda fall

När efterlevandepensionen minskas beaktas på ansökan av den efterlevande maken i stället för arbetspensionerna den efterlevande makens genomsnittliga förvärvsinkomster och på dem grundade förmåner samt delinvalidpension eller partiell förtida ålderspension, om

- 1) den efterlevande maken inte får arbetspension på basis av eget arbete eller om den efterlevande maken får delinvalidpension eller partiell förtida ålderspension,
  - 2) den efterlevande maken har ansökt om detta inom fem år efter förmånsåtagarens död eller vid den tidpunkt då efterlevandepensionen minskas första gången, och
  - 3) de nämnda förvärvsinkomsterna och på dem grundade förmåner samt delinvalidpensionen eller den partiella förtida ålderspensionen, då 60 procent av förvärvsinkomsterna beaktas, tillsammans är minst 25 procent mindre än den pension som i enlighet med 81 § har fastställts för den efterlevande maken.
-

85 §

Förmåner som dras av från pension

Från pension enligt denna lag dras det av en primär förmån som företagaren fått och från familjepension en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån. Primära förmåner är

---

- 5) ersättning för inkomstbortfall som beviljats med stöd av lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag,
-

Betänkande ShUB 12/2019 rd

87 §

Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån eller pension

Avdrag av en primär förmån från pensionen justeras, om pensionstagaren beviljas en ny primär förmån eller om beloppet av en primär förmån eller en pension enligt denna lag ändras av någon annan orsak än en indexjustering eller engångsförhöjning. Pensionsbeloppet justeras också, om det från pension som avses i denna lag har dragits av en primär förmån och pensionstagaren beviljas en annan arbetspension. Från delinvalidpension dras dock inte av dagpenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i kris-
hanteringsuppdrag eller ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen eller patientskadelagen, om dagpenningen eller ersättningen för inkomstbortfall har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med delinvalidpension. Från partiell förtida ålderspension eller den del av invalidpension och arbetslivspension som motsvarar beloppet av partiell förtida ålderspension dras inte heller av ersättning för inkomstbortfall eller pension enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom, lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i kris-
hanteringsuppdrag, trafikförsäkringslagen, lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen eller patientskadelagen, om ersättningen för inkomstbortfall eller pensionen har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med partiell förtida ålderspension, innan pensionstagaren har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

---

88 §

Regressrätt

Om invalidpension, familjepension eller rehabiliteringsförmån beviljas för samma tid för vilken det har betalats ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om ansvar i spårtrafik, betalas företagaren invalidpension, familjepension eller rehabiliteringsförmån för denna tid endast till den del pensionen eller förmånen i fråga överstiger beloppet av ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om ansvar i spårtrafik.

91 §

Pensionsansökan

Företagaren ska ansöka om pension hos pensionsanstalten genom en ansökan vars innehåll har fastställts av Pensionsskyddscentralen och med uppgifter som **är absolut nödvändiga** för avgörandet av pensionsärendet. Om pensionsanstalten redan har de uppgifter som behövs för att avgöra pensionsärendet, kan pensionsanstalten avgöra ärendet också utifrån en ansökan av annat slag

Betänkande ShUB 12/2019 rd

från företagaren. Till ansökan ska fogas den utredning som behövs för att pensionsärendet ska kunna avgöras.

Närmare bestämmelser om ansökan om pension utfärdas genom förordning av statsrådet.

124 §

Sökande av ändring

För sökande av ändring finns besvärsnämnden för arbetspensionsärenden och försäkringsdomstolen. Bestämmelser om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden och nämndens medlemmar finns i lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden (677/2005) och bestämmelser om försäkringsdomstolen i domstolslagen (673/2016) och lagen om rättegång i försäkringsdomstolen (677/2016).

Ändring i ett beslut som en pensionsanstalt eller Pensionsskyddscentralen har meddelat med stöd av denna lag får sökas hos besvärsnämnden för arbetspensionsärenden. Ändring i ett beslut som besvärsnämnden för arbetspensionsärenden har meddelat i ett besvär ärende får sökas genom besvär hos försäkringsdomstolen. Bestämmelser om ändringssökande finns i 10 kap. och i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

136 a §

Nytt avgörande av ett ärende med anledning av retroaktivt beviljad primär förmån eller annan pension

Om pensionstagaren retroaktivt, efter det att beslutet som avses i 105 § har meddelats, har beviljats en primär förmån eller pension som avses i 87 § eller sådan pension som avses i 84 a § 1 och 2 mom., kan pensionsanstalten utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ärendet på nytt.

142 §

Utredning av kostnader och beslut om kostnadsfördelning

Pensionsskyddscentralen utreder de kostnader som avses i 139 och 141 § med iakttagande av vad som föreskrivs i 183 § i lagen om pension för arbetstagare. När kostnaderna utreds beaktas dock inte Sysselsättningsfondens i 182 § i den lagen avsedda andel av arbetspensionskostnaderna.

Betänkande ShUB 12/2019 rd

152 §

Pensionsanstalternas och Pensionsskyddscentralens rätt att lämna ut uppgifter

Utöver det som bestäms i offentlighetslagen har pensionsanstalterna och Pensionsskyddscentralen, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, rätt att lämna ut uppgifter som grundar sig på verkställigheten av denna lag enligt följande:

4) till den som är ersättningsskyldig enligt lagen om ansvar i spårtrafik de uppgifter som är nödvändiga för att fastställa innehållet i den regressrätt som avses i 88 § 2 och 3 mom.

Sekretessbelagda uppgifter som erhållits med stöd av 1 mom. 1 och 2 punkten får lämnas vidare när de behövs för att utreda brott och väcka åtal. Uppgifterna ska utplånas genast när de inte längre behövs.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På en sådan dagpenningförmån enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) som lagen om ändring av sjukförsäkringslagen (535/2019) inte tillämpas på med stöd av 1 mom. i den lagens ikraftträdandebestämmelse, och en sådan rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) som lagen om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (536/2019) inte tillämpas på med stöd av den lagens ikraftträdandebestämmelse, tillämpas 68 och 70 § i den lydelse som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Vad som i denna lag föreskrivs om en förmån eller ersättning enligt lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (1521/2016) eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag (1522/2016) tillämpas på en motsvarande förmån enligt lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990).

Vad som i denna lag föreskrivs om en förmån eller ersättning enligt trafikförsäkringslagen (460/2016) tillämpas på en motsvarande förmån enligt den upphävda trafikförsäkringslagen (279/1959).

Bestämmelserna i 88 § 3 mom. i denna lag tillämpas på situationer där ett skadefall enligt lagen om ansvar i spårtrafik (113/1999) har inträffat den 1 januari 2017 eller därefter.

3.

Lag

om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) 32 § 2 mom., 38 § 1 mom. 3 punkten, 74 § 1 mom., 77 § 3 mom., 86 § 1 och 3 mom., 103 §, 113 a § och 137 § 1 mom., av dem 32 § 2 mom., 38 § 1 mom. 3 punkten och 77 § 3 mom. sådana de lyder i lag 75/2016, 86 § 3 mom. sådant det lyder i lag 890/2014, 103 § sådan den lyder i lag 704/2016 och 113 a § sådan den lyder i lag 681/2011, som följer:

32 §

Ålderspensionens belopp

Om lantbruksföretagarens ålderspension börjar senare än från ingången av kalendermånaden efter den under vilken den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts, höjs den pension som tjänats in fram till utgången av månaden före begynnelsestidpunkten för den första ålderspensionen med 0,4 procent för varje månad med vilken begynnelsestidpunkten för pensionen skjuts upp till en senare tidpunkt än kalendermånaden efter den under vilken den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts (*uppskovsförhöjning*). Lantbruksföretagaren har inte rätt till uppskovsförhöjning efter det att den första ålderspension som han eller hon beviljats enligt en arbetspensionslag har börjat.

38 §

Ålderspensionen och dess belopp efter partiell förtida ålderspension

Partiell förtida ålderspension ändras till ålderspension när lantbruksföretagaren beviljas ålderspension. Ålderspensionens belopp beräknas då utifrån följande delar:

3) den pension som tjänats in genom lantbruksföretagarverksamhet under det år då den partiella förtida ålderspensionen började fram till det att ålderspensionen började, den pension som tjänats in under den i 71 § avsedda tiden med invalidpension som upphört och på basis av de i 74 § avsedda inkomster som ligger till grund för förmåner för oavlönad tid samt den förmån som tjänats in enligt lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier.

Betänkande ShUB 12/2019 rd

74 §

Oavlönad tid som berättigar till pension

Oavlönad tid berättigar till pension, om lantbruksföretagaren före ingången av pensionsfallsåret har haft minst 12 566,70 euro i arbetsförtjänster. Vid verkställigheten av denna lag tillämpas på oavlönad tid som berättigar till pension 74 § i lagen om pension för arbetstagare. Om lantbruksföretagaren har fått vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsförmåner (1276/2000), beaktas dock som inkomst som berättigar till pension 65 procent av 523,61 euro för varje hel månad för vilken lantbruksföretagaren har fått sådant stöd.

---

77 §

Beviljande av pension på tidigare grunder och engångsförhöjning av pension

Engångsförhöjningen beräknas utifrån det sammanlagda beloppet av lantbruksföretagarens löpande pensioner enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn. Förhöjningen bestäms enligt lantbruksföretagarens ålder vid ingången av året för förhöjningen. Förhöjningsprocenten är 25 om lantbruksföretagaren vid ingången av året för förhöjningen är högst 31 år. Förhöjningsprocenten sjunker med 1,0 procentenheter för varje därpå följande levnadsår.

---

86 §

Pensionsansökan

Lantbruksföretagaren ska ansöka om pension hos pensionsanstalten genom en ansökan vars innehåll har fastställts av Pensionsskyddscentralen och med uppgifter som **är absolut nödvändiga** för avgörandet av pensionsärendet. Om pensionsanstalten redan har de uppgifter som behövs för att avgöra pensionsärendet, kan pensionsanstalten avgöra ärendet också utifrån en ansökan av annat slag från lantbruksföretagaren. Till ansökan ska fogas den utredning som behövs för att pensionsärendet ska kunna avgöras.

Närmare bestämmelser om ansökan om pension utfärdas genom förordning av statsrådet.

103 §

Sökande av ändring

För sökande av ändring finns besvärsnämnden för arbetspensionsärenden och försäkringsdomstolen. Bestämmelser om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden och nämndens medlemmar finns i lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden (677/2005) och bestämmelser om försäkringsdomstolen i domstolslagen (673/2016) och lagen om rättegång i försäkringsdomstolen (677/2016).

Betänkande ShUB 12/2019 rd

Ändring i ett beslut som en pensionsanstalt eller Pensionsskyddscentralen har meddelat med stöd av denna lag får sökas hos besvärsnämnden för arbetspensionsärenden. Ändring i ett beslut som besvärsnämnden för arbetspensionsärenden har meddelat i ett besvärshöjande får sökas genom besvär hos försäkringsdomstolen. Bestämmelser om ändringssökande finns i 9 kap. och i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

113 a §

Nytt avgörande av ett ärende med anledning av retroaktivt beviljad primär förmån eller annan pension

Om pensionstagaren retroaktivt, efter det att beslutet som avses i 105 § har meddelats, har beviljats en primär förmån eller pension som avses i 94 § i lagen om pension för arbetstagare eller sådan pension som avses i 91 a § 1 och 2 mom. i den lagen, kan pensionsanstalten utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ärendet på nytt.

137 §

Utredning av kostnader och beslut om kostnadsfördelning

Pensionsskyddscentralen utreder de kostnader som avses i 136 § med iakttagande av vad som föreskrivs i 183 § i lagen om pension för arbetstagare. När kostnaderna utreds beaktas dock inte Sysselsättningsfondens i 182 § i den lagen avsedda andel av arbetspensionskostnaderna.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om sjömanspensioner (1290/2006) 82 § 3 mom., sådant det lyder i lag 635/2009,

ändras 2 § 1 mom. 6 punkten, 11 § 2 mom., 13 § 2 mom., 18 § 1 mom. 3 punkten, 78 § 2 mom. och 3 mom. 4, 5 och 12 punkten, 80 § 3—5 mom., 82 § 2 och 5 mom., 87 § 2 mom., 96 § 1 mom.,

Betänkande ShUB 12/2019 rd

97 § 1 mom. 5 punkten, 99 § 1 mom., 103 § 1 och 4 mom., 125 § och 137 a §, 156 § 1 mom. och 161 §,

av dem 2 § 1 mom. 6 punkten, och 156 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1256/2016, 11 § 2 mom., 18 § 1 mom. 3 punkten, 80 § 5 mom., 87 § 2 mom., 96 § 1 mom., 97 § 1 mom. 5 punkten och 99 § 1 mom. sådana de lyder i lag 78/2016, 13 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1272/2018, 78 § 3 mom. 4, 5 och 12 punkten sådana de lyder i lag 941/2010, 80 § 3 mom. sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 629/2009, 1205/2009, 78/2016 och 1256/2016, 103 § 4 mom. sådant det lyder i lag 296/2015, 125 § sådan den lyder i lag 705/2016, 137 a § sådan den lyder i lag 680/2011, samt *fogas* till 100 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 78/2016, ett nytt 3 mom. som följer:

2§

Centrala definitioner

I denna lag avses med

---

6) *oavlönad tid* den tid under vilken en arbetstagare har fått moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning eller sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning eller specialvårdspenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), dagpenning vid smittsam sjukdom enligt lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016), alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002), inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsförmåner (1276/2000), rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna eller lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005), ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991) eller dagpenning eller rehabiliteringspenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkesjukdomar (459/2015), lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015), lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (1521/2016) eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringssupplag (1522/2016) eller tillfällig ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen (460/2016),

---

11§

Ålderspensionens belopp

Om arbetstagarens ålderspension börjar senare än vid ingången av kalendermånaden efter den under vilken den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts, höjs den pension som tjänats in fram till utgången av månaden före begynnelsestidpunkten för den första ålderspensionen med 0,4 procent för varje månad med vilken begynnelsestidpunkten för pensionen skjuts upp till en senare tidpunkt än kalendermånaden efter den under vilken den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts (*uppskovsförhöjning*). Arbetstagaren har inte rätt till uppskovsförhöjning efter det att den första ålderspension som han eller hon beviljats enligt en arbetspensionslag har börjat.

Betänkande ShUB 12/2019 rd

13 §

Begynnelsetidpunkten för ålderspension

Om arbetstagaren fortsätter att arbeta efter att ha uppnått den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten, beviljas ålderspension från ingången av den kalendermånad som följer på ansökan om pension. Ålderspension kan då beviljas också retroaktivt, dock inte utan giltigt skäl för längre tid än för de tre månaderna före månaden för ansökan om pension efter det att den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten har uppnåtts.

18 §

Ålderspensionen och dess belopp efter partiell förtida ålderspension

Partiell förtida ålderspension ändras till ålderspension när arbetstagaren beviljas ålderspension. Ålderspensionens belopp beräknas då utifrån följande delar:

3) den pension som tjänats in under det år då den partiella förtida ålderspensionen började och därefter i anställningsförhållanden som avslutats före ålderspensionen började, den pension som tjänats in under den i 75 § avsedda tiden med invalidpension som upphört och på basis av de i 80 § avsedda inkomster som ligger till grund för en förmån för oavlönad tid samt den förmån som tjänats in enligt lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier.

78 §

Arbetsinkomster som berättigar till pension

Till den arbetsinkomst som utgör grund för pensionen räknas också för arbetet utgående ersättning som har avtalats att delvis eller helt gottgöras i form av betjäningssavgifter från allmänheten. Betjäningssavgifter beaktas till samma belopp som vid den senaste verkställda beskattningen, om inte någon annan tillförlitlig utredning om deras belopp läggs fram. Till den arbetsinkomst som utgör grund för pensionen räknas också för arbetet utgående ersättning som har avtalats att delvis eller helt gottgöras som i 33 b § 3 mom. i inkomstskattelagen (1535/1992) avsedd dividend som grundar sig på en arbetsinsats.

Som sådan ersättning för arbete som avses i 1 mom. betraktas bland annat inte

4) en i 66 § 3 mom. i inkomstskattelagen avsedd förmån som uppkommer genom användning av en anställningsoption eller en prestation som är baserad på ett anställningsförhållande och som fastställs enligt förändringen av värdet på bolagets aktier, om inte det avtalade teckningspriset för en aktie som tecknas med en anställningsoption väsentligt understiger aktiens gängse värde då anställningsoptionen ges och en sådan anställningsoption används inom ett år från det att anställ-

Betänkande ShUB 12/2019 rd

ningsoptionen gavs, eller om inte det är fråga om en sådan premie som enligt 5 punkten betraktas som ersättning för arbete,

5) en premie som ges i form av aktier i arbetsgivarbolaget eller i ett annat bolag som hör till samma koncern som arbetsgivarbolaget eller till samma ekonomiska sammanslutning av motsvarande slag, och förutsatt att aktierna noteras på en av myndigheterna övervakad reglerad marknad eller en av myndigheterna övervakad multilateral handelsplattform, eller ges i form av en placeringsdeposition eller på något annat motsvarande sätt, eller ges helt eller delvis i form av pengar i stället för aktier, om värdet på en den förmån som fås i form av en premie beror på hur värdet på aktierna utvecklas under en period på minst ett år från det att premien utlovas till det att den ges,

12) en vinstandel eller utdelning som en delägare i ett bolag har lyft, om inte något annat följer av 2 mom.

80§

Oavlönad tid som berättigar till pension

De inkomster som ligger till grund för förmåner för oavlönad tid betraktas som inkomster under det kalenderår till vilket förmånstiden hänför sig. De inkomster som ligger till grund för förmånerna berättigar till pension enligt följande:

1) 121 procent av den årsinkomst som ligger till grund för moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning och som avses i sjukförsäkringslagen för den tid för vilken förmånen har betalats till arbetstagaren, och 21 procent för den tid för vilken förmånen har betalats till arbetsgivaren,

2) 55 procent av den inkomst som ligger till grund för alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet,

3) 75 procent av den inkomst som ligger till grund för inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa till den del dagpenning har erhållits före utgången av den månad under vilken den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts,

4) 65 procent av den lön som ligger till grund för dagpenning vid smittsam sjukdom enligt lagen om smittsamma sjukdomar för den tid för vilken dagpenning vid smittsam sjukdom har betalats till arbetstagaren,

5) 55 procent av den årsinkomst som ligger till grund för rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner, för den tid för vilken förmånen har betalats till arbetstagaren, dock inte om rehabiliteringspenningen har betalats som ett tillägg till pension,

6) 65 procent av den inkomst som ligger till grund för vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsförmåner,

7) 65 procent av den arbetsinkomst som ligger till grund för rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna, eller för ersättning för inkomstbortfall som beviljats enligt bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfallsförsäkring eller trafikförsäkring, för den tid för vilken förmånen har betalats till arbetstagaren, dock inte om rehabiliteringspenningen har betalats som ett tillägg till pension,

Betänkande ShUB 12/2019 rd

8) 62 procent av den årsinkomst som ligger till grund för sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning och specialvårdspenning och som avses i sjukförsäkringslagen, för den tid för vilken förmånen har betalats till arbetstagaren, dock så att den inkomst som ligger till grund för partiell sjukdagpenning är hälften av den årsinkomst som ligger till grund för sjukdagpenning, och

9) 65 procent av den arbetsinkomst som ligger till grund för ersättning för inkomstbortfall enligt bestämmelserna om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkring eller försäkring för olycksfall i militärtjänst, för den tid för vilken dagpenning har betalats till arbetstagaren, dock inte till den del pension i enlighet med 8 punkten tjänas in av samma orsak.

Den årsinkomst som ligger till grund för förmånerna och som avses i 3 mom. 1, 5 och 8 punkten i denna paragraf beaktas endast om årsinkomsten inbegriper löneinkomst eller företagarinkomst till minst det eurobelopp som anges i 4 § 3 mom. 1 punkten i lagen om pension för arbetstagare. Som den inkomst som ligger till grund för en förmån betraktas i de situationer som avses i 3 mom. 1 punkten i denna paragraf dock alltid minst 523,62 euro per månad. Om den förmån som avses i den punkten på grund av återgång till arbetet har betalats till ett belopp som motsvarar minimidagpenning, betraktas beloppet av den minimidagpenning som betalats till arbetstagaren som den inkomst som ligger till grund för förmånen.

På basis av den inkomst som ligger till grund för en förmån intjänas inte pension för den tid för vilken arbetstagaren har erhållit pension enligt arbetspensionslagarna. Under tiden för partiell förtida ålderspension och familjepension intjänas likväl pension också på basis av den inkomst som ligger till grund för förmånen.

---

82 §

Inkomst som ligger till grund för pension för återstående tid

---

När inkomsten för återstående tid bestäms beaktas

1) inkomst som ligger till grund för moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning till det belopp som avses i 80 § 3 och 4 mom., och

2) andra inkomster som ligger till grund för i 80 § avsedda förmåner för oavlönad tid än de inkomster som nämns i 1 punkten till 100 procent.

Dagpenning enligt sjukförsäkringslagen beaktas på det sätt som avses i 4 mom., om den årsinkomst som ligger till grund för dagpenningen inbegriper grunddagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, men inte löne- eller företagarinkomst till det eurobelopp som anges i 4 § 3 mom. 1 punkten i lagen om pension för arbetstagare.

---

87 §

Engångsförhöjning av invalidpension

Engångsförhöjningen räknas ut på basis av det sammanlagda beloppet av arbetstagarens löpande pensioner enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn. Förhöjningen bestäms enligt

Betänkande ShUB 12/2019 rd

arbetstagarens ålder vid ingången av året för förhöjningen. Förhöjningsprocenten är 25, om arbetstagaren vid ingången av året för förhöjningen är högst 31 år. Förhöjningsprocenten sjunker med 1,0 procentenheter för varje därpå följande levnadsår.

96 §

Minskning av efterlevandepension i särskilda fall

När efterlevandepensionen minskas beaktas på ansökan av den efterlevande maken i stället för arbetspensionerna den efterlevande makens genomsnittliga förvärvsinkomster och på dem grundade förmåner samt delinvalidpension eller partiell förtida ålderspension, om

- 1) den efterlevande maken inte får arbetspension på basis av eget arbete eller om den efterlevande maken får delinvalidpension eller partiell förtida ålderspension,
- 2) den efterlevande maken har ansökt om detta inom fem år efter förmånslåtarens död eller vid den tidpunkt då efterlevandepensionen minskas första gången, och
- 3) de nämnda förvärvsinkomsterna och på dem grundade förmåner samt delinvalidpensionen eller den partiella förtida ålderspensionen, då 60 procent av förvärvsinkomsterna beaktas, tillsammans är minst 25 procent mindre än den pension som i enlighet med 93 § har fastställts för den efterlevande maken.

---

97 §

Förmåner som dras av från pension

Från pension enligt denna lag dras det av en primär förmån som arbetstagaren fått och från familjepension en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån. Primära förmåner är

-
- 5) ersättning för inkomstbortfall som beviljats med stöd av lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag,
-

99 §

Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån eller pension

Avdrag av en primär förmån från pensionen justeras, om pensionstagaren beviljas en ny primär förmån eller om beloppet av en primär förmån eller en pension enligt denna lag ändras av någon annan orsak än en indexjustering eller engångsförhöjning. Pensionsbeloppet justeras också, om det från pension som avses i denna lag har dragits av en primär förmån och pensionstagaren beviljas en annan arbetspension. Från delinvalidpension dras dock inte av dagpenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i kris-

Betänkande ShUB 12/2019 rd

hanteringsuppdrag eller ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen eller patient-skadelagen, om dagpenningen eller ersättningen för inkomstbortfall har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med delinvalidpension. Från partiell förtida ålderspension eller den del av invalidpension och arbetslivspension som motsvarar beloppet av partiell förtida ålderspension dras inte heller av ersättning för inkomstbortfall eller pension enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom, lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag, trafikförsäkringslagen, lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen eller patientskadlagen, om ersättningen för inkomstbortfall eller pensionen har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med partiell förtida ålderspension, innan pensionstagaren har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

---

100 §

Regressrätt

Om invalidpension, familjepension eller rehabiliteringsförmån beviljas för samma tid för vilken det har betalats ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om ansvar i spårtrafik, betalas arbetstagaren invalidpension, familjepension eller rehabiliteringsförmån för denna tid endast till den del som pensionen eller förmånen i fråga överstiger beloppet av ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om ansvar i spårtrafik.

103 §

Pensionsansökan

Arbetstagaren ska ansöka om pension hos pensionskassan genom en ansökan vars innehåll har fastställts av Pensionsskyddscentralen och med uppgifter som **är absolut nödvändiga** för avgörandet av pensionsärendet. Om pensionskassan redan har de uppgifter som behövs för att avgöra pensionsärendet, kan pensionskassan avgöra ärendet också utifrån en ansökan av annat slag från arbetstagaren. Till ansökan ska fogas den utredning som behövs för att pensionsärendet ska kunna avgöras.

Närmare bestämmelser om ansökan om pension utfärdas genom förordning av statsrådet.

125 §

Sökande av ändring

För sökande av ändring finns besvärsnämnden för arbetspensionsärenden och försäkringsdomstolen. Bestämmelser om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden och nämndens medlemmar finns i lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden (677/2005) och bestämmelser om

Betänkande ShUB 12/2019 rd

försäkringsdomstolen i domstolslagen (673/2016) och lagen om rättegång i försäkringsdomstolen (677/2016).

Ändring i ett beslut som pensionskassan eller Pensionsskyddscentralen har meddelat med stöd av denna lag får sökas hos besvärnämnden för arbetspensionsärenden. Ändring i ett beslut som besvärnämnden för arbetspensionsärenden har meddelat i ett besvärärende får sökas genom besvär hos försäkringsdomstolen. Bestämmelser om ändringssökande finns i 9 kap. och i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

I Pensionsskyddscentralens beslut enligt 108 § i denna lag och enligt 111 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare om vilken pensionsanstalt som är behörig att behandla en pensionsansökan får ändring inte sökas genom besvär.

137 a §

Nytt avgörande av ett ärende med anledning av retroaktivt beviljad primär förmån eller annan pension

Om pensionstagaren retroaktivt, efter det att beslutet som avses i 105 § har meddelats, har beviljats en primär förmån eller pension som avses i 99 § eller sådan pension som avses i 96 a § 1 och 2 mom., kan pensionskassan utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ärendet på nytt.

156 §

Pensionskassans ansvar för invalidpensionen

Pensionskassan svarar för kostnaderna för sådan invalidpension i fråga om vilken den försäkrades sammanlagda arbetsinkomster enligt denna lag och lagen om pension för arbetstagare under de två sista kalenderåren av den granskningstid som avses i 82 § 1 mom. i uppgår till minst 12 566,70 euro. Pensionskassan svarar för kostnaderna i samma förhållande som de i pensionskassan försäkrade av denna lag omfattade arbetsinkomsternas andel utgör av det sammanlagda beloppet av motsvarande arbetsinkomster enligt de pensionslagar som nämns i 3 §, inkomsten för återstående tid som hänför sig till en invalidpension som upphört samt de i 80 § avsedda arbets- och förvärvsinkomsterna enligt 82 § 2 mom. och de i 82 § 4—6 mom. avsedda arbets- och förvärvsinkomsterna under de nämnda två kalenderåren.

---

161 §

Ansvar för Pensionsskyddscentralens kostnader och utredning av kostnaderna

I fråga om pensionskassans ansvar för Pensionsskyddscentralens kostnader och i fråga om Syste-
sättningsfondens andel av arbetspensionskostnaderna, utredning av kostnaderna och beslut om kostnadsfördelning samt i fråga om pensionskassans och andra pensionsanstalters rätt att komma överens om kostnadsfördelningen tillämpas 180 och 182—185 § i lagen om pension för arbetstagare.

Betänkande ShUB 12/2019 rd

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 78 § 2 mom. och 3 mom. 4, 5 och 12 punkten träder dock i kraft först den 1 januari 2021.

På en sådan dagpenningförmån enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) som lagen om ändring av sjukförsäkringslagen (535/2019) inte tillämpas på med stöd av 1 mom. i den lagens ikraftträdandebestämmelse, och en sådan rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) som lagen om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (536/2019) inte tillämpas på med stöd av den lagens ikraftträdandebestämmelse, tillämpas 80 och 82 § i den lydelse som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Vad som i denna lag föreskrivs om en förmån eller ersättning enligt lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (1521/2016) eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag (1522/2016) tillämpas på en motsvarande förmån enligt lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990).

Vad som i denna lag föreskrivs om en förmån eller ersättning enligt trafikförsäkringslagen (460/2016) tillämpas på en motsvarande förmån enligt den upphävda trafikförsäkringslagen (279/1959).

Bestämmelserna i 100 § 3 mom. i denna lag tillämpas på situationer där ett skadefall enligt lagen om ansvar i spårtrafik (113/1999) har inträffat den 1 januari 2017 eller därefter.

5.

Lag

om ändring av pensionslagen för den offentliga sektorn

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2016) 88 § 3 mom.,

ändras 3 § 1 mom. 8 punkten, 12 § 2 mom., 13 § 2 och 3 mom., 18 § 1 mom. 3 punkten, 31 § 2 mom., 36 § 2 mom., 53 §, 74 § 1 mom., 85 § 2 mom. och 3 mom. 4 och 12 punkten, 87 § 3—5 mom., 88 § 2 och 4 mom., 96 § 1 mom. 5 punkten, 98 § 1 mom., 106 § 1 och 3 mom., 119, 139 och 150 § samt 151 § 1 mom.,

av dem 3 § 1 mom. 8 punkten sådan den lyder i lag 1259/2016, 36 § 2 mom. sådant det lyder i lag 946/2016, 87 § 3 mom. och 151 § 1 mom. sådana de lyder delvis ändrade i lag 1259/2016 och 139 § sådan den lyder i lag 700/2016, samt

fogas till 99 § ett nytt 3 mom., till 120 § ett nytt 2 mom. och till lagen en ny 157 a § som följer:

Betänkande ShUB 12/2019 rd

3 §

Centrala definitioner

I denna lag avses med

---

8) *oavlönad* tid den tid under vilken en arbetstagare har fått moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning eller sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning eller specialvårdspenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), dagpenning vid smittsam sjukdom enligt lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016), alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002), inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsförmåner (1276/2000), rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna eller lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005), ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991) eller dagpenning eller rehabiliteringspenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015), lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015), lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (1521/2016) eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringssuppdrag (1522/2016) eller tillfällig ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen (460/2016),

---

12 §

Ålderspensionens belopp

Om arbetstagarens ålderspension börjar senare än vid ingången av kalendermånaden efter den månad då den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts, höjs den pension som tjänats in fram till utgången av månaden före begynnelsestidpunkten för den första ålderspensionen med 0,4 procent för varje månad med vilken begynnelsestidpunkten för pensionen skjuts upp till en senare tidpunkt än kalendermånaden efter den månad då den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts (*uppskovsförhöjning*). Arbetstagaren har inte rätt till uppskovsförhöjning efter det att den första ålderspension som han eller hon beviljats enligt en arbetspensionslag har börjat.

---

13 §

Begynnelsestidpunkten för ålderspension

Om en arbetstagare har två eller flera anställningar och avslutar en eller flera av dem för att gå i ålderspension, beviljas han eller hon trots vad som föreskrivs i 1 mom. såsom ålderspension även pension som tjänats in på basis av arbetsinkomster som har betalats för fortlöpande anställning innan ålderspensionen börjar löpa. Om en arbetstagare har en annan giltig anställning än ett

Betänkande ShUB 12/2019 rd

tjänste- eller arbetsavtalsförhållande, kan arbetstagaren trots 1 mom. beviljas pension som tjänats in på basis av arbetsinkomster som har betalats innan ålderspensionen börjar löpa.

Om arbetstagaren fortsätter att arbeta efter att ha uppnått den övre åldersgräns som avses i 5 § 1 mom. 2 punkten, beviljas ålderspension från ingången av den kalendermånad som följer på ansökan om pension. Ålderspension kan då beviljas också retroaktivt, dock inte utan giltigt skäl för längre tid än för de tre månaderna före månaden för ansökan om pension efter det att den övre åldersgränsen för försäkringsskyldigheten har uppnåtts.

---

18 §

Ålderspensionen och dess belopp efter partiell förtida ålderspension

Partiell förtida ålderspension ändras till ålderspension när arbetstagaren beviljas ålderspension. Ålderspensionens belopp beräknas då utifrån följande delar:

---

3) den pension som tjänats in under det år då den partiella förtida ålderspensionen började och därefter i anställningsförhållanden som avslutats före ålderspensionen började, den pension som tjänats in under den i 84 § avsedda tiden med invalidpension som upphört och på basis av de i 87 § avsedda inkomster som ligger till grund för förmåner för oavlönad tid samt den förmån som tjänats in enligt lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier.

---

31 §

Andra bestämmelser om rehabilitering

Rehabiliteringspenning och rehabiliteringstillägg kan också betalas för kortare tid än en månad. Primärtid enligt sjukförsäkringslagen inverkar inte på begynnelsepunkten för rehabiliteringspenningen. För den tid för vilken rehabiliteringspenning betalas tjänas inte pension in i enlighet med 84 §, och rehabiliteringsförmånerna tas inte som grund för familjepension.

---

36 §

Engångshöjning av invalidpension

Engångshöjningen räknas ut på basis av arbetstagarens löpande pension enligt denna lag. Höjningen bestäms enligt arbetstagarens ålder vid ingången av året för höjningen. Höjningsprocenten är 25, om arbetstagaren vid ingången av året för höjningen är högst 31 år. Höjningsprocenten sjunker med 1,0 procentenheter för varje därpå följande levnadsår. Engångshöjningen läggs inte till rehabiliteringstillägget.

Betänkande ShUB 12/2019 rd

53 §

Arbetslivspensionens belopp

Arbetslivspensionens belopp är den pension som tjänats in fram till utgången av månaden före den då arbetslivspensionen började. I den intjänade pensionen beaktas de arbetsinkomster som betalats före begynnelsepunkten för arbetslivspensionen.

74 §

Minskning av efterlevandepension i särskilda fall

När efterlevandepensionen minskas beaktas på ansökan av den efterlevande maken i stället för arbetspensionerna den efterlevande makens genomsnittliga förvärvsinkomster och på dem grundade förmåner samt delinvalidpension eller partiell förtida ålderspension, om

- 1) den efterlevande maken inte får arbetspension på basis av eget arbete eller om den efterlevande maken får delinvalidpension eller partiell förtida ålderspension,
- 2) den efterlevande maken har ansökt om detta inom fem år efter förmånsåtagarens död eller vid den tidpunkt då efterlevandepensionen minskas första gången, och
- 3) de nämnda förvärvsinkomsterna och på dem grundade förmåner samt delinvalidpensionen eller den partiella förtida ålderspensionen, då 60 procent av förvärvsinkomsterna beaktas, tillsammans är minst 25 procent mindre än den pension som i enlighet med 72 § har fastställts för den efterlevande maken.

---

85 §

Arbetsinkomster som berättigar till pension

I den pensionsgrundande arbetsinkomsten räknas också med sådan inkomst där vederlag för arbete har avtalats att helt eller delvis gottgöras med

- 1) avgifter eller lösen från allmänheten, som beaktas till samma belopp som vid den senaste verkställda beskattningen, om inte någon annan tillförlitlig utredning om deras belopp presenteras,
- 2) dagpenning som betalas av en sjukkasse enligt lagen om försäkringskassor (1164/1992) och som arbetstagaren får i stället för lön som betalas med stöd av lag, kollektivavtal eller något annat avtal,
- 3) naturaförmån som beaktas enligt det värde som bestämts i arbetstagarens förskottsinnehållning men högst enligt de grunder som Skatteförvaltningen fastställt,
- 4) i 33 b § 3 mom. i inkomstskattelagen (1535/1992) avsedd dividend som grundar sig på en arbetsinsats.

Som sådant vederlag som avses i 1 mom. betraktas bland annat inte

-
- 4) en i 66 § 3 mom. i inkomstskattelagen avsedd förmån som uppkommer genom användning av en anställningsoption eller en prestation som är baserad på ett anställningsförhållande och som

Betänkande ShUB 12/2019 rd

fastställs enligt förändringen av värdet på bolagets aktier, om inte det avtalade teckningspriset för en aktie som tecknas med en anställningsoption väsentligt understiger aktiens gängse värde då anställningsoptionen ges och en sådan anställningsoption används inom ett år från det att anställningsoptionen gavs,

-----
12) en vinstandel eller utdelning som en delägare i ett bolag har lyft, om inte något annat följer av 2 mom. 4 punkten, eller

87§

Oavlönad tid som berättigar till pension

De inkomster som ligger till grund för förmåner för oavlönad tid betraktas som inkomster under det kalenderår till vilket förmånstiden hänför sig. De inkomster som ligger till grund för förmånerna berättigar till pension enligt följande:

1) 121 procent av den årsinkomst som ligger till grund för moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning och som avses i sjukförsäkringslagen för den tid för vilken förmånen har betalats till arbetstagaren, och 21 procent för den tid för vilken förmånen har betalats till arbetsgivaren,

2) 55 procent av den inkomst som ligger till grund för alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet,

3) 75 procent av den inkomst som ligger till grund för inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa till den del dagpenning har erhållits före utgången av den månad under vilken den lägsta åldern för ålderspension har uppnåtts,

4) 65 procent av den inkomst som ligger till grund för vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsförmåner,

5) 55 procent av den årsinkomst som ligger till grund för rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner, för den tid för vilken förmånen har betalats till arbetstagaren, dock inte om rehabiliteringspenningen har betalats som ett tillägg till pension,

6) 62 procent av den årsinkomst som ligger till grund för sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning och specialvårdpenning och som avses i sjukförsäkringslagen, för den tid för vilken förmånen har betalats till arbetstagaren, dock så att den inkomst som ligger till grund för partiell sjukdagpenning är hälften av den årsinkomst som ligger till grund för sjukdagpenningen,

7) 65 procent av den arbetsinkomst som ligger till grund för ersättning för inkomstbortfall enligt bestämmelserna om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkring eller försäkring för olycksfall i militärtjänst, för den tid för vilken dagpenning har betalats till arbetstagaren, dock inte till den del pension i enlighet med 6 punkten tjänas in av samma orsak,

8) 65 procent av den lön som ligger till grund för dagpenning vid smittsam sjukdom enligt lagen om smittsamma sjukdomar för den tid för vilken dagpenning vid smittsam sjukdom har betalats till arbetstagaren,

9) 65 procent av den arbetsinkomst som ligger till grund för rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna, eller för ersättning för inkomstbortfall som beviljats enligt bestämmelserna om rehabilitering inom ramen för olycksfallsförsäkring eller trafikförsäkring, för den tid för vil-

Betänkande ShUB 12/2019 rd

ken förmånen har betalats till arbetstagaren, dock inte om rehabiliteringspenningen har betalats som ett tillägg till pension.

Den årsinkomst som ligger till grund för förmånerna och som avses i 3 mom. 1, 5 och 6 punkten i denna paragraf beaktas endast om årsinkomsten inbegriper löneinkomst eller företagarinkomst till minst det eurobelopp som anges i 4 § 3 mom. 1 punkten i lagen om pension för arbetstagare. Som den inkomst som ligger till grund för en förmån betraktas i de situationer som avses i 3 mom. 1 punkten i denna paragraf dock alltid minst 523,62 euro per månad. Om den förmån som avses i den punkten på grund av återgång till arbetet har betalats till ett belopp som motsvarar minimidagpenning, betraktas som den inkomst som ligger till grund för förmånen dock beloppet av den minimidagpenning som betalats till arbetstagaren.

På basis av den inkomst som ligger till grund för en förmån intjänas inte pension för den tid för vilken arbetstagaren har erhållit pension enligt arbetspensionslagarna. Under tiden för partiell förtida ålderspension och familjepension intjänas likväl pension också på basis av den inkomst som ligger till grund för förmånen.

---

88 §

Inkomst som ligger till grund för pension för återstående tid

---

När inkomsten för återstående tid bestäms beaktas

1) inkomst som ligger till grund för moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning till det belopp som avses i 87 § 3 mom. 1 punkten och 4 mom., och

2) andra inkomster som ligger till grund för i 87 § avsedda förmåner för oavlönad tid än de inkomster som nämns i 1 punkten till 100 procent.

När inkomsten för återstående tid bestäms beaktas såsom inkomst 1 047,22 euro för varje hel månad för vilken arbetstagaren under granskningstiden har fått grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa. På motsvarande sätt beaktas även dagpenning enligt sjukförsäkringslagen, om den årsinkomst som ligger till grund för dagpenningen inbegriper grunddagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, men inte löne- eller företagarinkomster till det eurobelopp som anges i 4 § 3 mom. 1 punkten i lagen om pension för arbetstagare.

---

96 §

Förmåner som dras av från pension

Från pension enligt denna lag dras det av en primär förmån som arbetstagaren fått och från familjepension en familjepension eller ersättning som motsvarar en primär förmån. Primära förmåner är

Betänkande ShUB 12/2019 rd

5) ersättning för inkomstbortfall som beviljats med stöd av lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag,

---

98 §

Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån eller pension

Avdrag av en primär förmån från pensionen justeras, om pensionstagaren beviljas en ny primär förmån eller om beloppet av en primär förmån eller en pension enligt denna lag ändras av någon annan orsak än en i 100 § avsedd indexjustering eller en engångshöjning. Pensionsbeloppet justeras också, om det från pension som avses i denna lag har dragits av en primär förmån och pensionstagaren beviljas en annan arbetspension eller om beloppet av en annan arbetspension ändras av någon annan orsak än en indexjustering eller engångshöjning. Från delinvalidpension dras dock inte av dagpenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag eller ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen eller patientskadelagen, om dagpenningen eller ersättningen för inkomstbortfall har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med delinvalidpension. Från partiell förtida ålderspension eller den del av invalidpension och arbetslivspension som motsvarar beloppet av partiell förtida ålderspension dras inte heller av ersättning för inkomstbortfall eller pension enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom, lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag, trafikförsäkringslagen, lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen eller patientskadelagen, om ersättningen för inkomstbortfall eller pensionen har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med partiell förtida ålderspension, innan pensionstagaren har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

---

99 §

Retroaktiv rätt till ersättning från en försäkringsanstalt

Om invalidpension, familjepension eller rehabiliteringsförmån beviljas för samma tid för vilken det har betalats ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om ansvar i spårtrafik, betalas arbetstagaren invalidpension, familjepension eller rehabiliteringsförmån för denna tid endast till den del pensionen eller förmånen i fråga överstiger beloppet av ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om ansvar i spårtrafik.

Betänkande ShUB 12/2019 rd

106§

Ansökan om pension

Arbetstagaren ska ansöka om pension hos Keva genom en ansökan vars innehåll har fastställts av Pensionsskyddscentralen och med uppgifter som **är absolut nödvändiga** för avgörandet av pensionsärendet. Om Keva redan har de uppgifter som behövs för att avgöra pensionsärendet, kan Keva avgöra ärendet också utifrån en ansökan av annat slag från arbetstagaren. Till ansökan ska fogas den utredning som behövs för att pensionsärendet ska kunna avgöras.

Närmare bestämmelser om ansökan om pension utfärdas genom förordning av statsrådet.

119§

Förhandlingsskyldighet

Keva ska som sista pensionsanstalt före sitt beslut som avses i 105 § begära att den avgörande pensionsanstalten inom den privata sektorn ger en bedömning av arbetstagarens arbetsförmåga, om

- 1) Keva med stöd av 33 § 1 mom. 1 punkten avgör arbetstagarens rätt till invalidpension utifrån arbetsförmåga som har börjat medan en anställning inom den offentliga sektorn varade,
- 2) arbetstagaren vid tidpunkten för pensionsfallet har ett arbetsavtalsförhållande som är försäkrat enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn parallellt med ett tjänste- eller arbetsavtalsförhållande enligt denna lag, och
- 3) arbetstagaren har arbetsinkomster som är försäkrade enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn till ett belopp av minst 12 566,70 euro under de två sista kalenderåren av den granskningstid som avses i 76 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare.

Om Keva och pensionsanstalten inom den privata sektorn då är oeniga om bedömningen av pensionssökandens arbetsförmåga, avgör båda pensionsärendet var för sig.

120§

Keva som sista pensionsanstalt vid beviljande av ny pension

Om Keva har fattat ett förhandsbeslut om rätten till delinvalidpension, arbetslivspension eller arbetspensionsrehabilitering, avgör Keva också den pension som grundar sig på förhandsbeslutet och sköter den sista pensionsanstaltens uppgifter.

139§

Sökande av ändring

För sökande av ändring finns besvärsnämnden för arbetspensionsärenden och försäkringsdomstolen. Bestämmelser om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden och nämndens medlemmar finns i lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden (677/2005) och bestämmelser om

Betänkande ShUB 12/2019 rd

försäkringsdomstolen i domstolslagen (673/2016) och lagen om rättegång i försäkringsdomstolen (677/2016).

Ändring i ett beslut som Keva eller Pensionsskyddscentralen har meddelat med stöd av denna lag får sökas hos besvärsnämnden för arbetspensionsärenden. Ändring i ett beslut som besvärsnämnden för arbetspensionsärenden har meddelat i ett besvärsskrift får sökas genom besvär hos försäkringsdomstolen. Bestämmelser om ändringssökande finns i 9 kap. och i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Parten ska inom tiden för sökande av ändring till Keva lämna en besvärsskrift om det beslut som Keva fattat och det beslut som besvärsnämnden för arbetspensionsärenden fattat.

150 §

Nytt avgörande av ett ärende med anledning av retroaktivt beviljad primär förmån eller annan pension

Om pensionstagaren retroaktivt, efter det att beslutet som avses i 105 § har meddelats, har beviljats en primär förmån eller pension som avses i 96 och 97 § eller sådan pension som avses i 75 § 1 och 2 mom., kan Keva utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ärendet på nytt.

151 §

Kevas rätt att få uppgifter för att avgöra ett ärende och verkställa lagstadgade uppgifter

Keva och en besvärsinstans enligt denna lag har rätt att trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter

1) av en arbetsgivare eller någon annan som betalar ersättning på basis av utfört arbete, av en försäkrings- och pensionsanstalt som verkställer lagstadgad försäkring, av den som är ersättningskyldig enligt lagen om ansvar i spårtrafik och av myndigheter och andra som omfattas av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), nedan *offentlighetslagen*, få de uppgifter som är nödvändiga för att ordna pensionsskydd eller avgöra ett anhängigt pensions- eller förmånsärende eller som i övrigt är nödvändiga vid verkställigheten av uppgifter som föreskrivs i denna lag, i EU:s grundförordning om social trygghet, i EU:s tillämpningsförordning om social trygghet eller i en överenskommelse om social trygghet,

2) av läkare och andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och av sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård som avses i 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) samt av den som verkställer rehabilitering och av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård, socialserviceproducenter och vårdinrättningar få följande uppgifter som är nödvändiga för avgörandet av det pensions- eller förmånsärende som behandlas, om inte sökanden själv lämnar dem:

a) utlåtanden och andra handlingar som har upprättats för ett arbetspensions- eller rehabiliteringsärende,

b) B-läkarutlåtanden som har upprättats under de två åren före begäran om information för sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning, rehabiliteringsstöd, partiellt rehabiliteringsstöd, invalidpension, delinvalidpension, arbetslivspension, möjligheter att fortsätta i arbetet eller yrkesin-

Betänkande ShUB 12/2019 rd

riktad rehabilitering samt omfattande B-läkarutlåtanden som gäller arbetsförmåga och som har upprättats under de två åren före begäran om information,

c) andra uppgifter ur den pensionssökandes journalhandlingar och om den pensionssökandes rehabilitering, hälsotillstånd, vård och arbetsförmåga än de uppgifter som avses i underpunkterna a och b.

---

157 a §

Kevas rätt att lämna ut uppgifter till den som är ersättningsskyldig enligt lagen om ansvar i spårtrafik

Utöver vad som föreskrivs i offentlighetslagen har Keva trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att till den som är ersättningsskyldig enligt lagen om ansvar i spårtrafik lämna ut sådana uppgifter som grundar sig på verkställigheten av denna lag och som är nödvändiga för att fastställa innehållet i den regressrätt som avses i 99 § 2 och 3 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 85 § 2 mom. och 3 mom. 4 och 12 punkten träder dock i kraft först den 1 januari 2021.

Vad som i denna lag föreskrivs om en förmån eller ersättning enligt lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (1521/2016) eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag (1522/2016) tillämpas på en motsvarande förmån enligt lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990).

På en sådan dagpenningförmån enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) som lagen om ändring av sjukförsäkringslagen (535/2019) inte tillämpas på med stöd av 1 mom. i den lagens ikraftträdandebestämmelse, och en sådan rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) som lagen om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (536/2019) inte tillämpas på med stöd av den lagens ikraftträdandebestämmelse, tillämpas 85 och 87 § i den lydelse som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Vad som i denna lag föreskrivs om en förmån eller ersättning enligt trafikförsäkringslagen (460/2016) tillämpas på en motsvarande förmån enligt den upphävda trafikförsäkringslagen (279/1959).

Bestämmelserna i 98 § 3 mom. i denna lag tillämpas på situationer där ett skadefall enligt lagen om ansvar i spårtrafik (113/1999) har inträffat den 1 januari 2017 eller därefter.

6.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om Pensionsskyddscentralen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Pensionsskyddscentralen (397/2006) 5 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1263/2016, som följer:

5 §

Ansvaret för Pensionsskyddscentralens kostnader

Pensionsanstalternas andel av Pensionsskyddscentralens kostnader fördelas mellan den offentliga och den privata pensionssektorn i samma förhållande som de tjänster som producerats vid Pensionsskyddscentralen hänförs till respektive pensionssektor. Den andel som pensionsanstalterna inom den offentliga sektorn ansvarar för fördelas i förhållande till de arbetsinkomster som är försäkrade inom den sektorn. För Kevas del fördelas dock kostnaderna mellan Keva, staten, kyrkans pensionsfond och Folkpensionsanstalten i det förhållande som anges i 178 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare. Den andel som pensionsanstalterna inom den privata sektorn ansvarar för fördelas i förhållande till de arbetsinkomster som är försäkrade inom den privata sektorn, dock med beaktande av att Sjömanspensionskassan och Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt inte är föremål för tillsynen över ordnandet av försäkring och att Pensionsskyddscentralens övriga uppgifter enligt 2 § i denna lag inte i samma utsträckning gäller Sjömanspensionskassan och Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt som andra pensionsanstalter inom den privata sektorn.

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

Betänkande ShUB 12/2019 rd

7.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om besvärsnämnden för arbetspensionsärenden (677/2005) 3 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1333/2011, som följer:

3 §

Förordnande av ordförandena och medlemmarna

Statsrådet utnämner på framställning av social- och hälsovårdsministeriet ordföranden med uppdraget som huvudsyssla tills vidare och förordnar på framställning av social- och hälsovårdsministeriet vice ordförandena och de övriga medlemmarna med uppdraget som bisyssla för fem år i sänder.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av 11 kap. 3 § i sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sjukförsäkringslagen (1224/2004) 11 kap. 3 § 2 mom. och 3 mom. 4, 5 och 11 punkten, sådana de lyder i lag 535/2019, samt
fogas till 11 kap. 3 § 3 mom., sådant det lyder i lag 535/2019, en ny 12 punkt som följer:

Betänkande ShUB 12/2019 rd

11 kap.

Beloppet av dagpenningförmånerna

3 §

Löneinkomst

Som lön betraktas i 13 § i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996) avsedda löner, arvoden och ersättningar på vilka förskottsinnehållning ska verkställas, arvoden till idrottsutövare, löner som avses i 4 § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst (627/1978) och personlig ersättning till en artist eller sportutövare som avses i 3 § i den lagen, löner för utlandsarbete enligt 77 § i inkomstskattelagen (1535/1992) på vilka förskottsinnehållning ska verkställas i enlighet med 13 § i lagen om förskottsuppbörd, kompletteringsdagpenning som betalas av en sådan sjuk-kassa som avses i lagen om försäkringskassor (1164/1992) och betjäningavgifter som fås på basis av en anställning. Som lön betraktas också sådant vederlag för arbete som har avtalats att delvis eller helt gottgöras som i 33 b § 3 mom. i inkomstskattelagen avsedd dividend som grundar sig på en arbetsinsats.

Som lön betraktas dock inte

---

4) en i 66 § 3 mom. i inkomstskattelagen avsedd förmån som uppkommer genom användning av en anställningsoption eller en prestation som är baserad på ett anställningsförhållande och som fastställs enligt förändringen av värdet på bolagets aktier, om inte det avtalade teckningspriset för en aktie som tecknas med en anställningsoption väsentligt understiger aktiens gängse värde då anställningsoptionen ges, och om inte en sådan anställningsoption används inom ett år från det att anställningsoptionen gavs, eller om inte det är fråga om en sådan premie som enligt 5 punkten betraktas som vederlag för arbete,

5) en premie som ges i form av aktier i arbetsgivarbolaget eller i ett annat bolag som hör till samma koncern som arbetsgivarbolaget eller till samma ekonomiska sammanslutning av motsvarande slag, och förutsatt att aktierna noteras på en av myndigheterna övervakad reglerad marknad eller en av myndigheterna övervakad multilateral handelsplattform, eller ges i form av en placeringsdeposition eller på något annat motsvarande sätt, eller ges helt eller delvis i form av pengar i stället för aktier, om värdet på en den förmån som fås i form av en premie beror på hur värdet på aktierna utvecklas under en period på minst ett år från det att premien utlovas till det att den ges,

---

11) poster som med stöd av bolagsstämmans beslut betalas till en anställd i form av vinstutdelning eller som kontant vinstpremie, förutsatt att den kontanta vinstpremien betalas till hela personalen och att syftet inte är att med hjälp av den ersätta det lönesystem som förutsätts i ett kollektivavtal eller arbetsavtal, och att grunderna för bestämmande av den kontanta premien överensstämmer med 10 punkten och med 2 § 2 och 3 punkten i personalfondslagen och att bolagets fria kapital är större än det sammanlagda beloppet av den kontanta vinstpremie och den utdelning som ska betalas till aktieägarna och vilka bestäms vid bolagsstämman,

12) en vinstandel eller utdelning som en delägare i ett bolag har lyft, om inte något annat följer av 2 mom.

Betänkande ShUB 12/2019 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag

om ändring av 94 § i en lag om ändring av lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ändring av lagen om pension för arbetstagare (952/2019) 94 § 1 mom. som följer:

94 §

Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån eller pension

Avdrag av en primär förmån från pensionen justeras, om pensionstagaren beviljas en ny primär förmån eller om beloppet av en primär förmån eller en pension enligt denna lag ändras av någon annan orsak än en indexjustering eller engångsförhöjning. Pensionsbeloppet justeras också, om det från pension som avses i denna lag har dragits av en primär förmån och pensionstagaren beviljas en annan arbetspension. Från delinvalidpension dras dock inte av dagpenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i kris- hanteringsuppdrag eller ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen eller patientförsäkringslagen, om dagpenningen eller ersättningen för inkomstbortfall har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med delinvalidpension. Från partiell förtida ålderspension eller den del av invalidpension och arbetslivspension som motsvarar beloppet av partiell förtida ålderspension dras inte heller av ersättning för inkomstbortfall eller pension enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom, lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i kris- hanteringsuppdrag, trafikförsäkringslagen, lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen eller patientförsäkringslagen, om ersättningen för inkomstbortfall eller pensionen har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med partiell förtida ålderspension, innan pensionstagaren har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

Betänkande ShUB 12/2019 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om ändring av 87 § i en lag om ändring av lagen om pension för företagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ändring av lagen om pension för företagare (953/2019) 87 § 1 mom. som följer:

87 §

Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån eller pension

Avdrag av en primär förmån från pensionen justeras, om pensionstagaren beviljas en ny primär förmån eller om beloppet av en primär förmån eller en pension enligt denna lag ändras av någon annan orsak än en indexjustering eller engångsförhöjning. Pensionsbeloppet justeras också, om det från pension som avses i denna lag har dragits av en primär förmån och pensionstagaren beviljas en annan arbetspension. Från delinvalidpension dras dock inte av dagpenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i kris-
hanteringsuppdrag eller ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen eller patientförsäkringslagen, om dagpenningen eller ersättningen för inkomstbortfall har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med delinvalidpension. Från partiell förtida ålderspension eller den del av invalidpension och arbetslivspension som motsvarar beloppet av partiell förtida ålderspension dras inte heller av ersättning för inkomstbortfall eller pension enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom, lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i kris-
hanteringsuppdrag, trafikförsäkringslagen, lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen eller patientförsäkringslagen, om ersättningen för inkomstbortfall eller pensionen har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med partiell förtida ålderspension, innan pensionstagaren har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

Betänkande ShUB 12/2019 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag

om ändring av 99 § i en lag om ändring av lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om ändring av lagen om sjömanspensioner (954/2019) 99 § 1 mom. som följer:

99 §

Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån eller pension

Avdrag av en primär förmån från pensionen justeras, om pensionstagaren beviljas en ny primär förmån eller om beloppet av en primär förmån eller en pension enligt denna lag ändras av någon annan orsak än en indexjustering eller engångsförhöjning. Pensionsbeloppet justeras också, om det från pension som avses i denna lag har dragits av en primär förmån och pensionstagaren beviljas en annan arbetspension. Från delinvalidpension dras dock inte av dagpenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i kris- hanteringsuppdrag eller ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen eller patientförsäkringslagen, om dagpenningen eller ersättningen för inkomstbortfall har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med delinvalidpension. Från partiell förtida ålderspension eller den del av invalidpension och arbetslivspension som motsvarar beloppet av partiell förtida ålderspension dras inte heller av ersättning för inkomstbortfall eller pension enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom, lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i kris- hanteringsuppdrag, trafikförsäkringslagen, lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen eller patientförsäkringslagen, om ersättningen för inkomstbortfall eller pensionen har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med partiell förtida ålderspension, innan pensionstagaren har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

Betänkande ShUB 12/2019 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag

om ändring av 98 § i en lag om ändring av pensionslagen för den offentliga sektorn

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ändring av pensionslagen för den offentliga sektorn (956/2019) 98 § 1 mom.
som följer:

98 §

Inverkan på pensionsbeloppet av ändringar av en primär förmån eller pension

Avdrag av en primär förmån från pensionen justeras, om pensionstagaren beviljas en ny primär förmån eller om beloppet av en primär förmån eller en pension enligt denna lag ändras av någon annan orsak än en i 100 avsedd indexjustering eller en engångshöjning. Pensionsbeloppet justeras också, om det från pension som avses i denna lag har dragits av en primär förmån och pensionstagaren beviljas en annan arbetspension eller om beloppet av en annan arbetspension ändras av någon annan orsak än en indexjustering eller engångshöjning. Från delinvalidpension dras dock inte av dagpenning enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag eller ersättning för inkomstbortfall enligt trafikförsäkringslagen eller patientförsäkringslagen, om dagpenningen eller ersättningen för inkomstbortfall har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafikskada som inträffat under tiden med delinvalidpension. Från partiell förtida ålderspension eller den del av invalidpension och arbetslivspension som motsvarar beloppet av partiell förtida ålderspension dras inte heller av ersättning för inkomstbortfall eller pension enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom, lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag, trafikförsäkringslagen, lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen eller patientförsäkringslagen, om ersättningen för inkomstbortfall eller pensionen har beviljats på grund av ett skadefall eller en trafik-

Betänkande ShUB 12/2019 rd

skada som inträffat under tiden med partiell förtida ålderspension, innan pensionstagaren har uppnått sin lägsta ålder för ålderspension.

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

_____

Helsingfors 22.11.2019

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Anu Vehviläinen cent
medlem Pekka Aittakumpu cent
medlem Kim Berg sd
medlem Arja Juvonen saf
medlem Noora Koponen gröna
medlem Aki Lindén sd
medlem Hanna-Leena Mattila cent
medlem Ilmari Nurminen sd
medlem Minna Reijonen saf
medlem Juhana Vartiainen saml
medlem Heidi Viljanen sd
ersättare Terhi Koulumies saml.

Sekreterare var

utskottsråd Sanna Pekkarinen.